



TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

T H E L I G H T S O F H O M E L A N D

Nr. 26 (3353) 2014 JULY – LIEPA 2 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • www.tevzib.com • Nr. kaina – \$2

Valstybė yra valstybė

Karaliaus Mindaugo karūnavimo diena po Nepriklausomybės atstatymo buvo pavadinta Valstybės diena. Tai Liepos Šeštoji. Ją dabar minime ir iškilmingai švenčiame.

Ši diena pabrėžia ne tiek karaliaus Mindaugo nuopelnus suvienijant Lietuvą, kiek valstybingumą, tarsi tautai uždėtą istorinį antspaudą, skelbiantį, kad tauta turi turėti savo valstybę ir stengtis ją tinkamai išlaikyti. Taisai antspaudas, kokioje politinėje būklėje tauta bebuvo buvusi, išliko iki šių dienų. Todėl tautos ir valstybės jungtį suprantamai ir sąmoningai turėtume įvairiomis progomis pabrėžti, ypatingai šios šventės metu. O priaugančiom kartom visa tai kaip senovės krivulė privalėtų būti perduodama su linkėjimais garbingai išlaikyti tęstinumą. Buvome ir esame vis pašaliečių gundomi ir viliojami tapti kitų valstybių nariais. Politiniais sumetimais įvykę bandymai tautai padarė daugiau žalos negu tikėtasi naudingumo ar apsaugos. Per ilgai būdami bendroje Abiejų Tautų valstybėje su Lenkija praradome savo bajoriją, turėjome ištisai budėti ir kovoti, kad nebūtume sulenkinti, kad per kultūrą ir religiją neįsispraustų mums nepriimtini užtaisai, menkinantys tautos vertybes. Ilgalaikė carų Rusijos okupacija bandė iš mūsų padaryti kažkokią Šiaurės vakarų sritį, bolševikinė Rusija – respubliką Sąjungoje, vokiečiai darė Ostlandą. Bet Lietuvos vardas per daug senas, kad jį galima būtų ištrinti ar keisti kuo kitu. Jį reikia ir toliau labai gerbti ir saugoti, nes jis reiškia valstybę, pradėtą karaliaus Mindaugo. Ir tai ne simbolinis reikalas, o gyvenimiškas ir politinis. Vardo praradimas dažnai reiškia praradimą daikto. Teisingai suprastas istorinis paveldas tegu stiprina dabartį.

Šių dienų pokyčių ir naujų ieškojimų išibėgėjimuose ir Lietuvą kaip valstybę bandoma kelti į abstraktesnį įvardijimą minint ją kaip globalinę. Norintys tiksliau apibūdinti šią naujovę taria, kad Lietuva esanti ten, kur yra lietuvių. Šitoks paaiškinimas, nors malonus ir paglostantis, sukelia painiavų, o blogiausia, kad pažeidžia valstybę. Jeigu Lietuva visur, ką tada reiškia teritorija, dėl kurios per amžius kovota ir dabar, jau nepriklausomą, darome viską, kad apsaugotume. Nėra abejonės, kad užsienyje gyvenantiems lietuviams gyvenamasis kraštas nėra tolygus Lietuvai. Jeigu lietuvis išvykdamas iš savo gimtojo krašto išsivežė jį savo širdyje – ženklas tikrai reikšmingas, patriotiškai simbolinis. Tačiau sakyti, kad tai Lietuva, tai tik skambi reklama, gal net būdingas savęs nuraminimas. Valstybė yra valstybė. Tai nenešiojamas, nekilnojamas daiktas. Jis pastovus, vienavietis. Gerbiame jį nuo amžių, skiriame jam šventės dieną. Tenebūna maišomi dalykai, kurių prigimtis neleidžia būti maišoma. Žmonių judėjimas pasauliniu mastu nereiškia valstybių judėjimo. Be abejo, jų judėjimas iškelia ir negirdėtų, nelauktų klausimų, nes plėtėjantys akiračiai peršasi peržiūrėti, kaip kas vertinta, ko laikytasi, kas nebetinka, nebesiderina su naujovėm. Tačiau sunkiai įsivaizduojamas pasaulis, tapęs viena valstybe. Nors naujovių ieškojimuose daug kas pasirodo nebetikra, vis dėlto svajones reikėtų skirti nuo esančios tikrovės. ČS



SVEIKINAME Lietuvą, kryžių ir vilties šalį, Valstybės dienos proga!.. Pieš. seselės Mercedes

Lietuvos himnas okupacijos metu

ZIGMAS TAMAKAUSKAS

Sovietams okupavus Lietuvą, po vadinaujų “Liaudies seimo rinkimų”, Lietuvos radijas buvo priverstas 22 valandą perduoti Kremliaus globėjų skambesį, o 24 valandą baigti programą “Internacionalu”. Tačiau stumiamas Lietuvos himnas iš viešo gyvenimo, pasidarė tautinės rezistencijos simboliu. Ypač tai išryškėjo 1940 metais rugpjūčio mėnesį Kauno sporto halėje vykusiame Lietuvos mokytojų suvažiavime, kada vietoj brukamo “Internacionalo” atsistojo mokytojai sugiedojo Lietuvos himną. Sėdėję prezidiume Maskvos tarnai pasijuto lyg nesavame kailyje – čia stojos, čia sėdo, tiesiog nesusigaudė kaip turi elgtis. Tuometinis Liaudies švietimo komisaras Antanas Venclova rašė: “Į mokytojų suvažiavimą arba, kaip jį tada daug kas vadino, kongre-

są atvyko ne mažiau kaip 10,000 liaudies švietėjų (...) Naujosios santvarkos priešai savo minčių reikšti nedrįso. Tačiau baigiantis suvažiavimui, jie rado būdą priminti, kad egzistuoja – sustoję sugiedojo buržuazinės Lietuvos himną”. Taip tada mokytojai parodė savo patriotizmą ir ištikimybę Lietuvai. Daugelis žmonių su džiaugsmo ašaromis klausėsi Lietuvos himno, skambėjusio per sukilėlių užimtą Kauno radijo stotį 1941 metų birželio 23 dieną. Antros sovietų okupacijos metais dar kurį laiką buvo leista giedoti Lietuvos himną. Tačiau 1945 metais buvo sukurpta komisija “sukurti Lietuvos TSR himną”. Į tą komisiją įėjo J. Paleckis, J. Banaitis, J. Žiugžda, K. Korsakas, J. Gruodis, V. Niunka ir K. Preikšas. Komisija buvo įpareigota tai atlikti iki 1946 metų sausio 1 d.

Nukelta į 5-tą psl.

Šiame numeryje

Lietuvos himnas okupacijos metu – 1,5 psl.

Paskelbti dar du Kanados šventieji – 2 psl.

Lietuvoje likusi vaikystė – 3 psl.

“Lietuvai reikia antro išsilaisvinimo” – 4 psl.

Rūpestis – lietuvių tautos paveldas – 7 psl.

Taisytiniai šališkumai – 8,11 psl.

Drąsaus jauno lietuvio pasipriešinimas – 9 psl.

Pinigai – 10 psl.

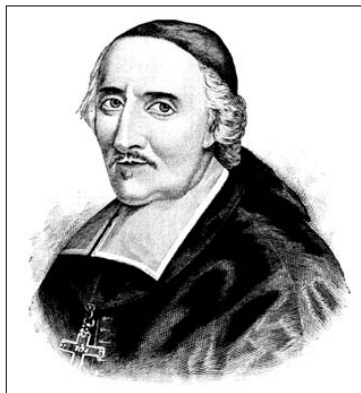
RELIGINIAME GYVENIME

Paskelbti dar du Kanados šventieji

ROMUALDAS
KRIAUCIŪNAS

Šių metų balandžio 3 d. popiežius Pranciškus pasirašė proklamaciją, skelbiančią du naujus Šiaurės Amerikos šventuosius Francois de Laval de Montmorency ir Marie Guyart. *Faith* katalikų žurnalo teigimu, šie du misionieriai yra pirmieji, turėję tiesioginį ryšį su Kvebeko miestu Kanadoje. Anot *Catholic Encyclopedia*, vienu laiku Kvebeko vyskupijai priklausė visa Šiaurės Amerika, išskyrus Naująją Angliją, dabartinių JAV rytų pakraštį ir ispanų kolonizuotas teritorijas vakaruose. Dabar ta visa teritorija turi apie šimtą vyskupijų! Taigi, galiu girtis, kad mano gyvenamoji Lansing vyskupija Michigan valstijoje anksčiau buvo Kvebeko vyskupijos dalis ir, kad jos buvęs valdytojas dabar paskelbtas šventuoju.

Francois de Laval gimė 1623 m. pasiturinčioje šeimoje, bet nuo turtų atsitolino ir tapo kunigu. 1658 m. jis, jau būdamas vyskupu, buvo paskirtas Naujosios Prancūzijos apaštalinu vikaru. Tuo metu Kvebekas turėjo vos 500 gyventojų, o visoje Kanadoje gyveno apie 2,200 prancūzų. Po penkiolikos metų, 1674 m., jis tapo pirmuoju Kvebeko vyskupijos vyskupu. Vyskupi-



Francois de Laval

jos teritoriją sudarė beveik visa Kanados teritorija ir Mississippi upės slėnio plotai, siekiantys iki Rockies kalnų dabartinėse JAV-se.

Nežiūrint vyskupijos milžiniško ploto, naujasis vyskupas aplankė kiekvieną parapiją, dažnai pėsčiomis, kartais su sniegbačiais, dažnai plaukdamas su kanojumi. Jis niekada nepraleisdavo Mišių ir pasninko dienos, nors vėliau jo sveikata šlubavo. Jis daugiausia pasižymėjo gindamas darbu su neturtingais ir rūpesčiu švietimui. Jis įsteigė mažąją ir pilną seminariją. Būsimasis šventasis mirė nuo skrandžio žaizdų 1708 m. gegužės 6 d.

Šv. Francois de Laval vardu yra pavadintas Laval universitetas ir 370,000 gyventojų turintis Montrealio prie-

miestis Laval. Jau minėtame *Faith* žurnale taip pat rašoma, kad dabar Kvebekas turi 14 šventųjų, o likusi Kanada nė vieno. Aš nemanau, kad tai teisingas teiginys, nes pameinu, kad prieš keletą metų šventąja buvo paskelbta viena Kanados indėnė, nors dalį savo gyvenimo praleidusi New York valstijos teritorijoje. Ten taip pat pažymėta, kad 1712 m., savo žydėjimo laiku, Naujosios Prancūzijos plotas buvo 3,088,817 kvadratinės mylios.

Marie Guyart (1599-1672) buvo ištėkėjusi moteris, susilaukusi kūdikio ir tapusi našle būdama vos devyniolikos metų. Į Uršuliečių vienuolyną įstojo Tours Prancūzijoje. Pasakojama, kad jos dvylikametis sūnus su draugais bandė įsibrauti į vienuolyną, kur ji gyveno. Vėliau tas pats sūnus tapo benediktinų vienuoliu, vardu Dom Claude. Marie Guyart buvo ne tik vienuolė, bet ir teologė, dvasinė patarėja, mistikė ir prekybininkė. Ji įsteigė vienuolyną ir mokyklą, kur kartu mokėsi prancūzų ir indėnų vaikai. Trisdešimt trejus savo gyvenimo metus ji skyrė mokymui, katekizacijai, vadovavimui vienuolynne ir lėšų telkime įvairiems projektams.

Marie Guyart taip pat žinoma dėl vietinių gyventojų

kalbų žinojimo. Tą žinojimą pritaikė mokydama čiabuvių vaikus, parengdama katekizmą ir maldas Huron ir Algonquin kalbose ir žodynų paruošimu Algonquin ir Iroquois kalbomis. Be to, ji parašė daugiau nei 10,000 laišku, kurie yra ypač vertingi tyrinėjant tų laikų Kanados istoriją. Ji mirė 1672 m. jos pastangomis pastatytame vienuolynne. Popiežius Jonas Paulius II ją paskelbė palaimintąja 1980 m. birželio 22 d. Jos skulp-



Marie Guyart

tūra iš granito yra prie "Quebec National Assembly" pastato, o jos vardas puošia Kvebeko miesto aukščiausią dangoraižį. Jos įsteigtas "The Ursuline Convent of Quebec City" vienuolynas buvo paskelbtas istoriniu statiniu 1972 m. Ši institucija laikoma pirmoji Šiaurės Amerikoje, pasišventusi auklėti ir mokyti merginas.

Šv. Tėvas
paaiškina

Ištrauka iš popiežiaus Pranciškaus pokalbio su žurnalistais lėktuve, jam grįžtant iš Šventosios Žemės š.m. gegužės 26 d.

Kunigų celibatas: "Tai nėra tikėjimo dogma". Dėl kunigų celibato popiežius atkreipė dėmesį, kad tai yra gyvenimo taisyklė, kurią labai vertina, tai – dovana Bažnyčiai, tačiau ji "nėra dogma", ir todėl "visada lieka atviros durys". Dar ir dėlto, kad jau yra vedusių katalikų Rytų apeigų – kunigų.

Apie šeimą. "Šiandien šeima visame pasaulyje išgyvena krizę, jaunimas nebenedori tuoktis arba gyvena susidėję. Tad reikia žiūrėti į kiekvieną atvejį atskirai, ypač (...) reikia peržiūrėti santuokos anuliavimo procedūras, su koku tikėjimu asmuo ateina į santuoką ir paaiškinti, kad išsiskyrę nėra ekskomunikuoti, nors labai dažnai su jais elgiamasi tarsi su ekskomunikuotais".

(Pokalbį parengė
Saulena Žiugždaitė)

Duok, Dieve, kad į viską žiūrėčiau nuo amžinumos aukštybių ir viską amžinumos svarsčiais sverčiau.

Iš pal. J. Matulaičio užrašų

Paskutinioji Vytauto Landsbergio kalba Europos parlamente

Gražieji Europos demokratijos ir savanoriškos vienybės statybos laikai baigiasi. Gretimuose Rytuose vėl atsivėrė kruvino priešiško laikai. Pasi klausykite, europiečiai, ką Kremlius jums sako savo veiksmais. Nešdinkis, Sąjunga, su savo vaikiškais "vertybėmis", jei stokoji valios ir išminties jas ginti.

Pagrindinė, jei dar ne vienintelė, vertybė ir dorybė, kuri lieka ir grįžta, yra kariškieji raumenys ir jėga; vienintelė tarptautinė teisė, kuri dar galioja ir tebėra verta ne-europinės bei anti-europinės Rusijos dėmesio, yra force majeure – neįveikiama galia.

Prieš kurį laiką gavom aiškų sig-



nalą, kai Rusijos vadovas nacionaliniame televizijos forume atsakinėjo į pasirūpintus klausimus, ir štai ko paklausė nedidelis berniukas:

– Pone prezidentė, mūsų klasėje du berniukai nuolat mušasi. Kuris jų dėl to kaltas?

Ponas prezidentas atsakė jam, bet taip pat Jums, ponios ir ponai:

– Kaltas yra tas, kurį primušė. Ar išgirdote? Ne, tas posakis, vertas ištiso "Mein Kampf", niekad nebuvo aptariamasis. Gal dabar jį lengviau suprasti?

Ukraina primušta, pirmiausiai Kryme, tad Ukraina – kalta. Rytoj, jeigu mūsų Rytuose kils didelis karas, kai kurie jūsų smerks Ukrainą. Bet mes, Europa, taip pat esame primušti.

Mes rėmėm Ukrainą, kuri veržėsi į Europą, mes tuo erzinom atgimusio

Rusijos fašizmo pabaisą, todėl esame kalti ir turėtumėm būti taip pat nusodinti.

Kodėl mes taip "provokuojamai" ir neatsakingai elgėmės Rusijos atžvilgiu dėl tos nelemtos Rytų Partnerystės? Nė neatsiklausę Didžiojo magistro?

Aš kviečiu Jus, buvusieji mano kolegos, kadangi daugelis tęs tarnybą šiuose rūmuose, nekartoti Rusijos formulių įsiteikiant blogiui, nes tuo keliu slinksite į vergiją.

Europos demokratinės šalys ir jų Sąjunga turi pabusti ir siekti moralinio atgimimo.

TS Žinios, nr. 15(405)



TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3 Canada
Tel. 905 275-4672 • FAX 905 275-4364 • E-mail: tevzib@rogers.com
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"

Redaguoja: R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, red. pav. S. Katkauskaitė, techninė red. V. Tumosienė. **Administratorė** A. Trussow. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

METINĖ PRENUMERATA: \$85 – reguliari (paprastu paštu); \$135 – reg. (1 klasės paštu); \$105 – rėmėjo (paprastu paštu); \$155 – rėmėjo (1 klasės paštu). Oro paštu į užjūrius – \$185, paprastu paštu – \$105 (Kan. dol.); JAV: \$105 – reguliari; \$125 – rėmėjo; \$165 – 1 klasės paštu. JAV prenumeratoriai atsiskaito JAV doleriais.

Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address above. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We thank the Lithuanian Canadian Foundation for funding the publication of parish news. We acknowledge the financial support of the Government of Canada through the Canada Periodical Fund of the Department of Canadian Heritage.



Lietuvoje likusi vaikystė

“Dar ir dabar akyse matau, kaip tėvas atsisveikindamas stovi prie nuleisto vagono lango ir mums mojuoja, o traukinys vis greičiau ir greičiau rieda Vokietijos link. Tai buvo paskutinis kartas, kada mačiau tėvą gyvą”, – tokį atsisveikinimą su brangiu žmogumi lygiai prieš 70 metų savo prisiminimuose išsaugojo Kalifornijoje gyvenantis inžinierius Vytautas Šliūpas, aušrininko dr. Jono Šliūpo (1861-1944) sūnus.

MILDA KNEŽAITĖ

V. Šliūpo atsiminimai esmingai papildė JAV lietuvių autentiškus liudijimus apie pasitraukimą į Vakarus Antrojo pasaulinio karo metais sovietams okupuojant Lietuvą. Prieš gerą dešimtmetį Lietuvoje išleista jo knyga *Tėvas, kokį aš prisimenu*. Dabar toliau dėliojami atsiminimų



Vytautas vaikystėje su tėvu aušrininku dr. Jonu Šliūpu

fragmentai iš skaudžiai gyvenimą padalijusio laikotarpio. “Tėvo netektis man buvo labai skaudus patyrimas, – *Lietuvos žinioms* sakė V. Šliūpas. – Nors buvau tik keturiolikos metų, gerai prisimenu, kaip su mama važdavome į sąjungininkų bombarduojamą Berlyną, į tėvo laido tuves”. Dr. J. Šliūpas mirė 1944 metų lapkričio 6-osios rytą, atvykęs iš Austrijos Lietuviškojo komiteto kvietimu per Berlyno radiją sakyti kalbos Amerikos lietuviams. Jam ėjo aštuoniasdešimt ketviriti metai.

Netekus tėvo

Austrijoje Šliūpų šeima apsislojo pasienio zonoje su Šveicarija, Bregenzo mieste. Ten kukliai atšvestas ir Vytauto keturioliktasis gimtadienis. Pačioje spalio pabaigoje į Bregeną Lietuviškojo komiteto siuntimu atvyko lietuvių globos įstaigos Berlyne atstovai prašyti dr. J. Šliūpo važiuoti kartu, kad per radiją pasakytų kalbą Amerikos lietuviams. Nors ir labai nenorėjo, nes buvo išvarges ir ligotas, galiausiai dr. J. Šliūpas sutiko. Lapkričio 6 dieną iš Berlyno atėjo telegrama, kad tą rytą jis mirė nuo širdies smūgio. Vytautas su mama karo pabaigą praleido Alpių kalnų

kaimelyje. Ten buvo ir daugiau lietuvių, pabėgusių iš desnių miestų, kad išvengtų galimų bombardavimų. Ne mažai jų žuvo, kai 1944 metų lapkričio 27 dieną buvo subombarduotas universitetinis Tiubingeno miestas. Sumuštai vokiečių kariuomenei traukiantis, lietuviams buvo netaimu, kad neužteitų sovietų kariuomenė. Sklido gandai, kad vokiečiai mėgins surengti paskutinių pasipriešinimą būtent Alpių kalnuose. Laimė, taip neatsitiko. Atžygiavo prancūzų kariuomenė.

“Karas pasibaigė gegužės 8 dieną. Prancūzai džūngavo ir gėrė. Austrai irgi buvo patenkinti, nes žinojo, kad jau nebegresia mirtis. Tik mes, lietuviai, nerimavome, svartydami, ar nebūsimė išduoti sovietams, – pasakojo V. Šliūpas. – Vasaros pabaigoje nutarėme persikelti į Tiubingoną, nes ten kūrėsi lietuviška gimnazija. Lietuviškasis komietas mus apgyvendino Reutlingeno mieste, maždaug už pusvalandžio kelionės traukiniu. Gretiname Fulingeno miestelyje buvo įsikūtes VLIKas. Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komietas. Gimnazijoje mane priėmė i ketvirtą klasę. Mokiinių buvo nedaug, todėl labai greitai susidraugavome. Ten susipažinau su Vytautu Kavoliu, netrukus išvykusiu į Hanau, ir Juliumi Šmulkiščiu, vėliau tapusiu prezidento Valdo Adamkaus politiniu patarėju. Gimnazijos direktorius buvo Antanas Bakaitis, po kelerių metų emigravęs į Australiją”.

Vytautui su mama per Raudonąją kryžių pavyko susisiekti su Amerikoje gyvenančia dr. J. Šliūpo dukra iš pirmosios santuokos Aldona Šliūpaite-Jankauskiene. Ji pasisūtiė iškviesi i JAV, tačiau patarė pirma persikelti i amerikiečių zoną, arčiau konsulat. Niurtingeno miestelyje lietuvių pabėgėlių atsirado jau 1944 metais, o 1946 metų pradžioje jų buvo maždaug tūkstantis. 1945 metų rudenį čia buvo įsteigta lietuviška pradžios mokykla ir aštuonių klasių gimnazija su bendrabučiu, vėliau – Aukštesnioji technikos bei Gailestingųjų seserų mokykla.

“Mudu su mama persikėlėme i Niurtingeną 1946 metų rugpjūtį ir buvome apgyvendinti kartu su poeto Benedik-



Inž. Vytautas Šliūpas

to Rutkausko-Rutkūno šeima. Aplinkui gyveno labai daug išsimokslinusių ir aukštąs pareigas Lietuvoje ėjusių žmonių: gydytojas Motiejus Nasvytis su šeima ir dviem kiais broliais, operos solistė Sofija ir jos vyras inžinierius Domas Adomaičiai, pulkininkas leitenantas Juozas Audėnas ir kiti. Maisto gaudavome gero ir užtekina i Jungtinių Tautų pabėgėlių pagalbos organizacijos. Kelis siuntinėlius atsiuntė ir Aldona, – prisiminė V. Šliūpas. – Vasaros pabaigoje mane priėmė i penktą klasę. Joje mokėsi apie dešimt mokiinių, berniukų ir mergaičių. Gimnazijos direktorius buvo kunigas prof. Pijus Dambrauskas, neblogas dėstytojas, nors jau gerokai pagyvenęs žmogus. Metų gale sulaukėme žinios, kad iš Alidosnos jau gautos garantijos ir turime atvažiuoti i Amerikos konsulatą Stuttgarte. Dar reikėjo vykti ten kelis kartus, kol gruodžio 9 dieną mudviem išdavė visas ir Aldonos apmokėtas laivokartes”.

1947 metų sausį draugai ir pažįstami Noertingene surengė gražias išleistas ir iteikė Garbingą atsisveikinimo lapą. Tarp ji pasirašusių 35 lietuvių buvo dalininkas Kazimieras Žilinskas su žmona Marija, pulkininkas Kazys Pažemėnas, doc. Gediminas Galvanauskas, dr. Adolfas Damušis, prof. Zenonas Ivinskis, M. Nasvytis ir Adomaičiai, J. Audėnas, Vytautas Karmantauskas, inžinierius Algis Didžiulis ir kiti.

“Kelionė iki Niujorko pabėgėlių pervežimui priklaitytu laivu truko dešimt dienų. Ant išduotosios vizos antroje pusėje buvo antspaudas, kad i Ameriką buvau įleistas kaip imigrantas 1947 metų kovo 3 dieną”, – baigė savo pasakojimą V. Šliūpas.

(Sutrumpinta)

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Patvirtintas euro įvedimas

28-į Europos sąjungos šalių finansų ministeriai birželio 20 d. oficialiai pritarė, kad Lietuva 2015 metais būtų priimta i euro zoną. Taryba priėmė rekomendaciją, leidžiančią Lietuvai įvesti eurą ir tapti 19-ąja euro zonos nare, po ES Ekonomikos ir finansų tarybos (Ecofin) posėdžio Liuksemburge, pranešė Graikijos finansų ministeris Gilkas Hardouvelis. Jo teigimu, Lietuvos priėmimas yra svarbus įvykis – svarbu, kad valstybė įvykdė visus reikalavimus ir įrodė, kad galį įvesti metais.

Europos komisijos (EK) vicepirmininkas Olli Rehn parežė, kad Lietuvai įsivedus eurą, visas Baltijos regionas bus euro zonoje. Lietuva eurą ketina įvesti kitų metų sausio 1 dieną. Galutinis formalus sprendimas dėl to bus priimtas liepą. Esija eurą įsivedė 2011 metais, o Latvija – 2014 metais.

Susitarta dėl “Rail Baltica”

Birželio 21 d. Taline prem-

jeras Aljirdas Butkevičius su Latvijos premjere Laimdota Straujuma ir Estijos Vyriausybės vadovu Taavi Roivas pasirašė bendrą pareiškimą dėl projekto “Rail Baltica” ir sutarė dėl greitesnio bendros imonės įkūrimo. Politiniame pareiškime įtvirtinta nuostata, kad Vilnius yra “Rail Baltica2” projekto dalis ir ji bus siekiama finansuoti iš europiečių lėšų. Bendra trijų Baltijos šalių imonė globos projekto vykdymą, taip pat teiks paraiškas Europos komisijai dėl geležinkelio statybų finansavimo. Trečdalį imonės akcijų turėtų valdyti “Lietuvos geležinkelių” anttinė imonė “Rail Baltica” statyba, o likusias akcijas – Latvijos ir Estijos bendrovės.

Premjerų pareiškime patvirtinama, jog svarbu įgyvendinti “Rail Baltica” projektą kaip šiuolaikinės dvigubos 1435 mm pločio vėžės elektrinių traukinių liniją su didžiausiu numatytu 240 kilometrų iki Latvijos sienos su atšaka iki Vilniaus. Šiuo metu geležinkelis Lietuvoje yra rusiškos 1520 milimetrų vėžės. Europinės vėžės geležinkelis sujungs Helsinkį, Taliną, Rygą, Kauną, Vilnį ir Varšuvą, prateisiant ji iki Berlyno.

Atvyko nauja JAV kuopa

I Lietuvos kariuomenės karinių oro pajėgų bazę Šiauliuose birželio 24 d. atvyko Jungtinių Amerikos Valstijų kariuomenės 173-osios oro desanto brigados karių kuopa iš 91-ojo kavalerijos pulko, kuri pakeis iki šiol Kunigaikščio Vaidoto mechanizotame pėstininkų batalione dislokuotą JAV karių grupę. Naujai atvykę JAV kariai ir toliau kartu su Lietuvos kariais treniruosis vykdyti bendras gyny-pakeis kita karių grupė.

Pagal BNS žinias parengė R. Jonaitienė

“Lietuvai reikia antro išsilaisvinimo”

PROF. ONA VOVERIENĖ

“Lietuvai išsivadavus iš sovietinės okupacijos, Sąjūdžio vadai ištvermingai dėl Lietuvos valstybės atkūrimo kovojusios išeivijos intelekto ir patirties nepanorėjo. O patys nesuprato, kad komunistinis monstras iš Lietuvos iškėlė tik vieną koją – PRIE-VARTĄ, o antroji – MELAS, pasiliko”. Taip žymus Amerikos lietuvis žurnalistas ir visuomenės veikėjas Juozas Kojelis rašė savo įvadiniam straipsnyje knygoje *Lietuvai reikia antro išsilaisvinimo* (Kaunas, 2002). Nors knyga išleista prieš dvylika metų, ji iki šiol neprarado savo aktualumo, nes padėtis nepasikeitė. Ypač partijų lygmenyje.

Knygą sudaro jos sudarytojo Juozo Kojelio žodis skaitytojui. Amb. Vytauto Dambravos, visiems žinomo Amerikos lietuvis, diplomato *par excellence*, Lietuvoje dar vadinamo ir “diplomatijos Mocartu”, kalba, jo pasakyta “Į laisvę” fondo studijų savaitėje, vykusioje 2002 m. rugpjūčio 1-7 d.d. Marijampolėje, – “Tikrojo tautos išsilaisvinimo rūpesčiai (nuo tautinio atgimimo iki mūsų dienų). Ir Los Angeles vykusioje Lietuvių fronto bičiulių (LFB) politinių studijų savaitėje konferencijos Marijampolėje pranešimų aptarimas ir apibendrinimas rezoliucijoje “Į antrą išsilaisvinimą”.

Knygos *Sudarytojo žodyje* pabrėžiama, kad “nežiūrint įsitvirtinusio melo, Lietuvoje pažanga vyksta veik visose gyvenimo srityse, ką pripažįsta įvairios tarptautinės institucijos. Tik neįsisąmoninta, kad tą pažangą ant savo pečių neša tyliai dejuojanti dauguma – sąžiningi piliečiai, tikrieji patriotai, o pažangos vaisiai daugiausia nueina į klanų, oligarchų, senosios-naujosios nomenklatūros krepšius. Todėl plyšys tarp ‘turinčių’ ir ‘neturinčių’ nuolat plėtėja, ir tik mažas skaičius ‘turinčių’ turtus susikrovė teisėtu arba bent nepriekaištingu būdu” (J. Kojelis // *Lietuvai reikia antro išsilaisvinimo*. – K. 2002. – P. 4).

Sudarytojo žodyje taip pat teigiama, kad vienas pirmųjų melo pažeistą Lietuvos gyvenimo pulsą pastebėjo dr. V. Dambrava, su Amerikos darbo patirtimi atėjęs į Lietuvos diplomatinę tarnybą. Jis savo susirūpinimą Lietuvos padėtimi, mūsų valstybei atgavus nepriklausomybę, išsakė savo paskaitose: “Vertybės, kurias lietuvių tauta turi ginti” (1994); “Teisingumo principai” (1995); “Politika ir moralė” (1998), “Atverkime duris teisingumui”; “Tikrojo tautos išsilaisvinimo rūpesčiai” (2002) ir kt. Savo rūpesčiais Ambasadorius pasidalino 2002 m. sausio 27-28 d.d. Los Angeles vykusiose LFB 35-tose politinėse studijose. Lietuvoje įsikėrusį melą aptarė ir kiti studijose dalyvavę Amerikos lietuviai, išrinkta redakcinė komisija pateikė Istorijai ir Lietuvos žmonėms studijų išvadas, kurias būtų galima apibendrinti trumpai – Lietuvai reikia išsilaisvinimo, atveriant duris teisingumui. Šios išvados pavadintos “Į antrą išsilaisvinimą”.

Savo kalbos “Tikrojo tautos išsilaisvinimo rūpesčiai” pradžioje dr. V. Dambrava prisipažįsta, kad jis nemėgsta žodžio “laisvinimas”, nes jis jam primena, kaip sovietiniai tankai ir iki dantų ginkluoti kariai “laisvino” Lietuvą nuo jos valstybingumo ir Lietuvos žemę nuo lietuvių, pagal M. Suslovo doktriną “Lietuva bus tik be lietuvių” – žudė, kankino, trėmė į Sibirą. 1990 m. Tauta susitelkusi, ačiū Dievui, iš šio “laisvintojo” išsilaisvino pati, tik, deja, neišlaisvino savo proto ir sąžinės. Atidavęs pagarbos istorinę duoklę tautos laisvintojams iš ilgameitės proto vergijos XIX š. pabaigoje ir XX š. pradžioje – dr. J. Basanavičiui ir jo bendražygiams “aušrininkams”, pranešėjas detaliau apsistojo prie dr. Vinco Kudirkos, pirmojo lietuvių tautos atgimimo šauklio ir tautos idėjos ideologo, minčių.

Pirmiausia Atgimimo šauklis savo darbuose “Lietuvos tilto atsiminimai” ir “Viršininkai” kvietė tautą susitelkti ir atsikratyti maskoliško jungo. Šie jo kūriniai atskleidė Tautos engėjo tikrąjį veidą ir baudžiąvą nešusios tautos jau bręstantį ryžtą atsikratyti pavergėjo. Dr. V. Kudirka net neabejojo, kad taip ir bus. Tik kada, negalėjo pasakyti. Ir per-

Amerikos lietuviai apie Lietuvos politinę būklę

spėjo: “Jeigu, kada nors jums pavyks maskolių valdžia atsikratyti, turėsite dar sunkesnę kovą su savais juodaisiais”.

Antroji jo tautinės ideologijos mintis – išsivadavus iš maskolių valdžios, lietuvių lauks dar vienas sunkus žygis – išvaduoti savo protus iš poniškos lenkų įtakos, į kurios spąstus jis pats buvo papuolęs. V. Kudirka troško, kad šeimos būtų lietuviškos,



Ambasadorius dr. Vytautas Dambrava

kad lietuvaits niekada netekėtų už rusų, lenkų, vokiečių ir kitų mūsų krašto pavergėjų. Savo *Varpe* jis nuolat “gaudė” – “Atmink lietuvišką šeimą”.

Tautinio atgimimo Lietuvoje tėvas ragino lietuvius išsilaisvinti iš tamsumo, ignorancijos, nes “tik mokslas ir didžiausioje nelaimėje yra pagalba”. Svarbiausia, jo nuomone, lietuviui, visur ir visada suprasti savo valstybės piliečio pareigas ir teises ir jas ginti.

XX š. pabaigoje ir XXI š. pradžioje lietuviams išsivadavus iš bolševikinės Rusijos okupacijos, mūsų bėdos, deja, liko tos pačios, kaip ir prieš šimtą metų. Rodos, niekas ir nepasikeitė. V. Kudirka savo darbuose parodė visokius “šuntakius, kuriais kraugeriai lando, norėdami užklupti savo auką; visokias kilpas ir spąstus jų užstatytas vargšams valsčionims”. Lietuviški “mandarinai” tada tarsi bylojo vargšams: “Tegu jūsų kūną spaudžia vargas, tegu jūsų dvasią drasko rūpesčiai, tegu jūsų padus kaitina bambuko smūgiai... Tuščia jūs... Kad tik mums būtų ramu, sotu ir šilta. U-ta-ta-taa...” Ar ne tą patį dabar matome išsilaisvinusioje iš rusų jungo nepriklausomoje Lietuvoje? Ar pasikeitė lietuviškų “mandarinų” dvasia?

V. Kudirka, matydamas, kaip jau jo laikais buvo smukusi lietuvių dora ir moralė, ironizavo “Nė viename pasaulio universitete nėra paleistuvystės katedros”. O kas darosi dabartinėje Lietuvoje? Net okupacijos metais Lietuva nebuvo mačiusi tokio dorovinio nuopolio, koks yra dabar, ir jis skatinamas iš aukščiausios valdžios tribūnos – LR seimo. V. Kudirka tada smerkė bėgančius iš Tėvynės ieškoti baltesnės duonos svetur, ne jų, o kitų tautų uždirbtos. Jis maldaute maldavo “Broliai, nepalikite Lietuvos, tos geros motinos, kuri negaili mums duonos ir badu dar nemarina, negalvokim apie bėgimą į užmarius, kur mums nėra laimės, neklausykime visokių gundytojų, dirbkime namie”. Jis kaltino tuometinius lietuviškus laikraščius, neatliekančius savo pareigos, o skatinančius netiesą. “Spaudai atrodo, – skundėsi jis, – teisingu daiktu, kad lietuviai užaugę Lietuvoje, baigę mokslus už pinigus, trauktųsi iš tėvų žemės; jie gi turėtų pasitarnauti tautiečiams, tai pačiai Lietuvai. Daugeliui lietuvių šitai atrodo visai kitaip, nes vos tik spėja baigti mokslus – jau Lietuvoje nerimsta – bėga, kad ir į Maskoliją”.

Savo širdies skausmą ir nerimą dėl lietuviybės ateities Lietuvoje dr. V. Kudirka išsakė savo testamentiniuose žodžiuose ateinančioms lietuvių kartoms: “Lietuviškas klausimas tai indas, iš kurio

mes, lietuviai, turime semti vien meilę savo žemei, supratimą tautinių ir žemiškų tiesų, jausmą skriaudų ir pajėgas pasipriešinti piktiems pasikėsiniams”.

Dėl visų bėdų, tada buvusių Lietuvoje, jis kaltino inteligentus, sakydamas: “Išskyrus labai mažą skaičių inteligentų, besirūpinančių savo tėvynės reikalais, kurie nesigaili nei darbo, nei paskutinio skatiko jos labui, visi kiti inteligentai, lyg ledais apkrovę savo krūtines, idant kartais, atminus Lietuvą, nesuplaktų širdys, o jeigu retkarčiais ir ją kas atsimenta ir primeta skatiką jos labui tai tik su sąlyga, idant jam už tai lyg turguje būtų atlyginta... Apie rūpestį lietuviųbei nėra ką kalbėti. Teisybė, rūpinimasis Tėvynės reikalais kartais neleidžia saldžiai išsimiegoti, skaniai pavalgyti ir smagiai virškinti”.

“Panašią realybę išgyvena šių dienų Lietuva, – tvirtina daug pasaulio matęs Ambasadorius, – visas pasaulis suprato, kad sovietinės sistemos pagrindas buvo MELAS, o PRIEVARTA – priemonė MELUI, kaip gyvenimo normai įpilietinti. Viešajame gyvenime visi vienas kitam melavo. Visi žinojo, kad meluoja, ir tik mažuma sava atsakomybe ir rizika MELUI priešinosi. Pavergtas lietuvis buvo verčiamas ne tik melą priimti, bet ir jį mylėti” (V. Dambrava. Ten pat, p. 12).

Išsilaisvinę nuo nuožmaus priešo, buvę PRIEVARTOS vergais, mes MELO neatsikratėme. Likome jo vergais. Tą ryškiausiai parodo rinkimai. Kas gražiau meluoja ir daugiau žada, nors visi žinome, kad niekada netesės, kai bus išrinkti, balsuojame už išmanesnę MELĄ.

Per visą tą atkurtos nepriklausomybės laiką Lietuvos valstybės vairas, tiesa su labai mažomis išimtimis, “nebuvo patikėtas žmonėms, kurie savo asmenybe, savo pavyzdžiu, savo atliktais darbais ir aukos dvasia būtų įrodę, kad privačiame ir viešajame gyvenime ryžtasi vadovautis krikščioniška morale, kilniu patriotizmu, artimo meile ir nesužalotos demokratijos principais” (V. Dambrava. Ten pat, p. 13). Ambasatoriaus nuomone, “daugelis lietuvių tebegyvena sovietiniu melo, apgaulės, kombinacijų, šmeižto palikimu, kad visose viešojo gyvenimo srityse lietuviška tešla vis dar užraugiama senu sovietiniu raugu, kad tie, kurie sovietijoje buvo ‘viskas’ ir dabar nori būti ‘viskuo’... Man rodosi, kad tie, kurie tarnavo sovietiniam engėjui, savo darbą baigė ir lošimą pralaimėjo. Jų pareiga užleisti vadovaujančias vietas švarioms rankoms, jų vaidmuo jau suvaidintas. Nedidelė garbė Lietuvai, jeigu ji dar nepasišvarino. Faktas, kad daugelis sovietijos veteranų laikosi įsitvirtinę nepriklausomos valstybės valdžioje, nesistengdami – gal net nesuvokdami reikalo – kovoti už tai, kas teisinga, kilnu ir dora, o veikia oportunistiniais motyvais. Nuo bolševikinio MELO pavargusi Tauta žodžiais ir valia reikalauja “atverti duris teisingumui”. Tas durų teisingumui atvėrimas kaip tik ir būtų tikrasis LIETUVIŲ TAUTOS IŠSILAISVINIMAS. JIS YRA BŪTINAS IR ILGAU NEATIDEDAMAS.

Šviesaus atminimo Lietuvos patriotas Juozas Girnius savo laiku rašė: “Reikia mums išbusti iš visų iliuzijų, šviesių ir tamsių, ir atsigręžti į save pačius – į savo sąžines. Ateitį kuria ne laukimas, o veikimas, reikia kovoti už ateitį, o ne pasyviai jos laukti. ...Mes turime būti sukrečiami nepaguodžiamo skausmo dėl to, ką matome tikrovėje, ir su visu optimizmu turime ryžtis tam, kam mus įpareigoja tautinė ištikimybė... Atsparusis realizmas yra ne rezignacija, o rezistencija, ne pasidavimas, o pasipriešinimas. Mes gi esame lietuviškos rezistencijos vaikai ir anūkai. Rezistencijos, bandytos skausme, plukdytos ašarose, degintos ugnyje ir mirkytos kraujuje. Pats kovojimas yra savęs laimėjimas. Kas iš tiesų yra prasminga yra prasminga visam laikui”.

Toks yra didžiųjų mūsų Tautos vyrų – dr. Vinco Kudirkos, ambasatoriaus Vytauto Dambravos ir filosofo Juozo Girniaus palinkėjimas mūsų dabartinėms lietuvių kartoms.

Lietuvos himnas okupacijos metu

Atkelta iš 1-mo psl.

Į himno kūrimo darbą kibo Antanas Venclova, Valerija Valsiūnienė, Teofilis Tilvytis, Vacys Reimeris, Aleksys Churginas, Juozas Melnikas ir Eduardas Mieželaitis. Kiekvienas iš jų norėjo “prakišti” savuosius tekstus. Tačiau dėl vykusios aktyvios partizaninės kovos prieš sovietinį okupantą sovietinė valdžia, nenorėdama didinti įtampas, savo tarnų sukurtą himną priimti dar delsė. Tuo tarpu Latvijoje ir Estijoje, kur pasipriešinimas buvo žymiai silpnesnis, nauji sovietiniai himnai buvo įteisinti jau 1945 metais. Tik 1950 metais liepos mėnesį Lietuvoje buvo paskelbtas Antano Venclovos parašytas naujasis himnas, šlovinantis sovietinį okupantą. Jam muziką sukūrė Balys Dvarionas ir Jonas Švedas. Demaskavus Stalino žiaurys, jis vėliau buvo pataisytas Vacio Reimerio žodžiais ir Eduardo Balsio muzika.

Tačiau Vinco Kudirkos himnas, kaip ir kiti Nepriklausomos Lietuvos simboliai, per visą sovietinę okupaciją išlaikė savo gyvybę, gąsdindami mūsų krašto grobikus. Slapta giedamas Lietuvos himnas stiprino visų lietuvių dvasią pačioje Lietuvoje ir tolimuose sovietiniuose lageriuose. Jį pakiliai giedodavo ir laisvojo pasaulio lietuviai. Gražūs prisiminimai liko iš Vėlinių vakarų, kada Kauno Vytauto prospekto Senosiose kapinėse susirinkusi daugybė žmonių, reikšdami viltį nusimesti sovietinius pančius, drąsiai giedodavo Lietuvos himną. Jį giedojome ir Vilniaus Rasų kapinėse prie dr. Jono Basanavičiaus kapo per žinomą studentiško jaunimo susirinkimą 1956 metų Vėlinių vakarą sveikindami tuomet vykusią Vengrijos revoliuciją ir protestuodami prieš Lietuvos pavergimą. Lietuvos himną sovietiniais metais visada prisimindavome per mūsų surengtas temines ekskursijas “Geriau pažinkime Lietuvą”, būdami Kudirkos Naumiestyje prie dr. Vinco Kudirkos kapo. Pagerbiant įžymųjį varpininką, čia mums lyg teisėtumo duodavo 1976 metais išleista V. Kudirkos knygelė *Laisvos valandos*, kurioje dviem stulpeliais – aštuoniomis eilutėmis buvo išspausdinta *Tautiška giesmė*. Į tą puslapį įdėdavau storesnio lapo žymeklį, kad rankose iš karto, lyg niekam nenurodant, atsiverstų 43 puslapis su Lietuvos himno žodžiais. Vienas iš patikimesnių ekskursijos dalyvių, uždegus ant kapo žvakutę, jį raiškiai paskaitydavo. Susidarydavo patriotinio pakilimo nuotaika, tylos minute savo širdimis susiliejami su neišduotos Lietuvos šaknimis, su to nulaužto, bet gyvo savo dvasia Ažuolo raginiu – kelkite, kelkite, kelkite... Iš mūsų krūtinų pasklisdavo *Lietuva brangi* giesmė.

Nepaisant siaučiančių okupacinių vėjų, Lietuvos himno garsai metai iš metų vis tapdavo ryškesni. Jį vis dažniau giedodavo ir viešose vietose. Prisimintini jo garsai 1987 metų rugpjūčio 23 dieną Vilniuje prie Adomo Mickevičiaus paminklo, paskui – 1988 m. vasario 14-ją Kauno katedroje, Vasario 16-ją – Vilniaus Katedros aikštėje. Himnas skambėjo ir minint

birželio tremties dienas, ir kitomis Sąjūdžio organizuotomis atmintinų dienų progomis. Pagaliau 1988 metų spalio 6 dieną V. Kudirkos *Tautinė giesmė* gavo oficialumo išraišką, o 1988 m. lapkričio 18 d. patvirtintas kaip Valstybės himnas. Lietuvos himno garsai lydėjo 1988 m. spalio 7 dieną kylančią mūsų Trispalvę Gedimino pilies bokšte, o dar po dviejų dienų Lietuvos himnas buvo giedamas keliant mūsų vėliavą virš Kauno Vytauto Didžiojo Karo muziejaus varpinės. Jis iškilmingai sugiedotas



Vinco Kudirkos paminklas priešais Lietuvos respublikos Vyriausybės rūmus esančioje V. Kudirkos vardu pavadintoje aikštėje Vilniuje (skulptorius Arūnas Sakalauskas, architektas Ričardas Krištapavičius)

ir 1990-jų metų kovo 11-osios vakarą, paskelbus Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimą.

Gera prisiminti mūsų himno garbingąjį kelią, jo pergalės triumfą. Dabar Vinco Kudirkos *Tautiška giesmė*, kaip Valstybės himnas įrašytas į 1992 m. priimtos Lietuvos respublikos Konstitucijos I skirsnio 16-ąjį straipsnį.

Yra priimtas ir Valstybės himno Įstatymas. 2009 metais *Tautiška giesmė* skulptorius Arūnas Sakalauskas (architektas Ričardas Krištapavičius) suteikė paminklinę išraišką sukurdamas ir jos autoriaus Vinco Kudirkos paminklą priešais Lietuvos respublikos Vyriausybės rūmus esančioje V. Kudirkos vardu pavadintoje aikštėje Vilniuje.

Atidengiant paminklą, Lietuvos himną, kaip vienybės ir meilės Lietuvai ženklą, sutartinai giedojo viso pasaulio lietuviai. Šis giedojimas davė impulsą atsirasti naujai vienijančiai pasaulio lietuvių tradicijai – minint Valstybės – Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo dieną, kasmet sutartu laiku visiems lietuviams, kokiuose kraštuose jie bebūtų, giedoti Lietuvos himną.

KANADOS ĮVYKIŲ APŽVALGA

Apginta rinkimų teisė visiems

Ontario provincijos Aukščiausiojo teismo teisėjas atmetė federacinio vyr. prokuroro reikalavimą nekeisti ankstesnio žemesniojo teismo sprendimo. Pagal šį sprendimą, Kanados Rinkimų įstatyme 1993 metais buvo priimta nuostata, leidžianti dalyvauti rinkimuose tik tiems kanadiečiams, kurie gyvena užsienyje mažiau nei penkerius metus. Bet praėjusį mėnesį Ontario Aukščiausiojo teismo teisėjas M. Penny pareiškė, kad tokia nuostata yra neteisinga ir antikonstitucinė. Pagal teisėjo sprendimą, dabar dalyvauti

Kanados rinkimuose gali visi užsienyje gyvenantys kanadiečiai, nesvarbu, kada jie išvyko gyventi kitur. Pasinaudoti savo Kanados piliečio teisėmis gali 1,4 mln. anksčiau persikėlusių gyventi į užsienį kanadiečių ir dabartiniai išvykusieji. Tačiau gyvenantys svetur kanadiečiai neskuba pasinaudoti naująja teise. Birželio pabaigoje vyksiantiems pakartotiniams federaciniams rinkimams Albertos ir Ontario provincijų apylinkėse užsiregistravo tik šiek tiek daugiau nei pusantro šimto užsienyje gyvenančių kanadiečių.

Konservatoriai keičia vadovą

Po nesėkmingų rinkimų Ontario provincijos konservatoriai nusprendė keisti vadovą. Tim Hudak atsistatydina iš provincijos partijos pirmininko pareigų. Daugelis jo partijos narių išreiškė didelį nepasitenkinimą jo neapgalvota rinkimine darbų kūrimo programa, atstūmusia daugelį rinkėjų, prarastomis narių vietomis provincijos parlamente. Vadovauti konservatorių partijai pasiryžusi Christine Elliott, dabartinė provincijos partijos pirmininko pavaduotoja, neseniai staiga mirusio buvusio ilgamečio federacinės konservatorių vyriausybės finansų ministerio J. Flaherty žmona. Politikoje ji ne naujokė. Nuo 2006 metų, laimėjusi pakartotinius rinkimus Whitby-Oshawa rinkiminėje apylinkėje, ji yra veikli Ontario parlamento narė, konservatorių partijos pirmininko pavaduotoja. Pagal išsilavinimą C. Elliott yra advokatė, kuri dirbo korporacijų ir asmeninės nekilnojamosios nuosavybės tvarkymo

srityje. Ji yra baigusi Londono (ON) Western universitetą.

Tapti konservatorių partijos vadove C. Elliott bandė ir anksčiau. Jau 2009 metais ji dalyvavo provincijos konservatorių partijos vadovo rinkimuose, dėl šių pareigų varžėsi su T. Hudak. Tuomet partijos nariai pasirinko T. Hudak, C. Elliott liko trečioje vietoje.

Spaudoje ir visuomenėje pasigirdo ir neoficialūs raginiai dabartiniam federacinės vyriausybės užsienio reikalų ministeriui John Baird bei susisiekimo ministerei Lisai Raitt siekti Ontario provincijos konservatorių vadovo pareigų.

Jeigu rinkimus laimėtų gerą vardą tarp konservatorių ir visuomenėje turinti C. Elliott, Ontario provincijos politiniam gyvenimui vadovautų trys moterys: Ontario vyriausybės ir liberalų partijos vadove neseniai išrinkta K. Wynne; opozicijoje – NDP – A. Horwath.

Kur geriausias prieglobstis senatvei?

Kanadoje gausėja vyresniojo amžiaus žmonių, bet jų senatvės gyvenimui skirtuose namuose yra neužimtų butų, ir jų skaičius didėja. Gyvenimas pensininkų namuose (Seniors' Residence) daugiui nėra priimtinas dėl didelių pragyvenimo kainų. Tokiuose namuose vidutinė mėnesio pragyvenimo kaina \$3,236, kai kur šiek tiek mažesnė iki \$3,000 (tik vienas maitinimas per dieną ir nesudėtinga medicinos pagalba); ji skiriasi pagal provincijas. Pigiausiai gyvenimas pensininkų namuose kainuoja Kvebeko provincijoje (\$1,497), brangiausiai PEI – \$2,782. Praėjusiais

metais neužimti butai pensininkams skirtuose namuose siekė daugiau kaip 13%. Pastebėta, kad tik 5% vyresnių nei 75 metai žmonių apsigyvena šiuose namuose. Kiti mieliau pasirenka nuomojamus butus, ilgalaikės priežiūros slaugos namus ar apsigyvena su artimaisiais. Tačiau didėjant vadinamajai “sidabrinei bangai” stengiamasi, kad netrūktų būstų patogiai senatvei. Šiemet statoma 18 naujų tokios paskirties gyvenamųjų namų, tarp jų – 5 Toronte. Iš viso Kanadoje yra 53,099 būstai, skirti norintiems patogiai leisti senatvės metus kanadiečiams.

Pagal *Canadian Press* parengė S. Katkauskaitė

Sonetų vainikas Lietuvai

*LIETUVA! Tu esi ypatinga žvaigždė!
Tavo spindesį matom nuklydę toli –
Juk laimingas žmogus tik gimtojoj šaly,
Svetur jaučiam neramų plakimą širdies.*

*Ta rami ir miela nemunėlių šneka,
Atkakli, nenurimstanti upės srovė
Mums mielesnė negu vandenynų gelmė.
Tu visa tarsi gintaras saulės pilna...*

*Tu vienintelė, nes tu gimtinė mana,
Rūpestėlis kiekvieno lietuvių širdy –
Tau pasveikint gražiausi vardai ištarti.*

*Mūsų miestai – mieli ir tokie paprasti...
Dainų posmai skambiausi gimtinei skirti.
LIETUVA! Šiandien noriu pašlovint tave!*

Scholastika Kavaliauskienė,
Alytus

LIETUVIŲ TELKINIUIOSE



Argentinos lietuvių jaunimo tautinių šokių ansamblio “Nemunas” dalyviai 43-ame jubiliejiname koncerte

St. Petersburg, FL

KULTŪROS BŪRELIO pirmininkė Angelė Karnienė pranešė, kad pasitarus su nuolat talkinančiu popiečio programose Mečiu Šilkaičiu, bus stengiamasi po pietų ir jos pateikiamų “Žinių iš Lietuvos” parodyti Mečio Šilkaičio įrašytus į DVD koncertus ar įdomesnes programas. Gegužės 11-tos popietėje matėme iškilių Lietuvos solistų koncertą, skirtą motinoms. Gegužės 18 d. popietėje mes “dalyvavome” kartu su tūkstantine vilniečių minia specialiame koncerte, pagerbiančiame muziką, kompozitorių Algimantą Raudonikį, švenčiantį 80-tąjį gimtadienį.

MOTINOS DIENA – viena gražiausių švenčių, ruošiamą mūsų Klube. St. Peterburgo Lietuvių bendruomenė visada susiburia ir pažymi Motinos dieną ypatingai pakylėtai ir šventiškai. Šių metų šventė buvo ypatingai graži: spalvinga, kupina džiaugsmo, muzikos, dainų ir gražių eilėraščių, skirtų Mamytėms. O ir pačių šventės dalyvių bei minėtojų gretos buvo gausios, spalvingos ir vieningos. Šventę pradėjo naujai susikūrusi “Bangos” narių dainorėlių grupė, vadovaujama Astos Lukas ir Ramintos Krikščiukienės, padainavusi dainą *Kur bėga Šešupė*, kuri tikrai sujaukino. “Drugelių” šokis pagal Vivaldi metų laikų “Pavasari” sukėlė tikrą žavesio bangą, kai į sceną pasipylė būrys spalvingų, plasnojančių “drugelių” – jaunųjų lituanistinės mokyklos mokinukų, plasnojančių mamų padarytais drugelių sparneliais. Minėjimas tęsėsi dainomis ir šokiais: *Sėjau rūtą, sėjau mėtą, Užaugau Lietuvoj, Aguonėlė, Lakš-*

tingalela. Rasos Kay, lituanistinės mokyklos “Saulutė” mokytojos ir meno vadovės paruoštai programai nestigo nei gražių eilėraščių, sakomų mokyklėlės mokinukų, nei prasmingų akimirų bei tradicinio folkloro elementų – džiugu buvo matyti mūsų jaunuosius lietuvaičius ne tik apsuptus lietuviško paveldo ir tradicijų, bet ir noriai dalyvaujančius ir tęsiančius šias tradicijas.

ŠIEMET “SAULUTĖS” mokslo metų užbaigimo tema – gamtos pažinimas. Gegužės 25 d. važiuojame į Old McMike’s ūkį, kur ant ežerėlio kranto, labai Lietuvą primenančioje pušų ir ažuolų pakuose, praleidome nepaprastai gražią dieną. Jau prie vartų mus pasitiko antis. Vaikučiai pajodinėjo arkliais, pamelžė karvę, kiekvienas pagavo ir paglostė vištytes. Sutikome triušį, kuriam labai patiko vaikučių glostymas; juodus, labai protingus paršelius, kuriuos mokinukai norėjo nusipirkti ir parsivežti namo. Visi mokiniai, mokytojos, tėvai ir svečiai susitaplinome į šiaudais išklotą traktoriaus traukiamą vežimą pasivažinėjimui po ūkį. **Jūratė Navickas,**

“Saulutės” lituanistinės mokyklos vedėja

NAUJAI SUSIKŪRUSI “Bangos” dainininkių grupė pirmą kartą pasirodė Motinos dienos šventėje, padainuodamos atskirai ir talkindamos mokyklos vaikučiams programoje. Prasmingai pasirinktas repertuaras ir dainos, atliekamos akompanuojant A. Lukienei ir *a capella*, skambėjo puikiai. Programos vadovė R. Krikščiukienė kvietė ir svečius į dainas jungtis. Programos pabaigoje Kultūros būrelio pirm. A. Karnienė pasveikino

naują dainininkių grupę, išreiškdamą viltį, kad praturtins Lietuvių klubo kultūrinę veiklą. A. Česnaitė apdovanojo dainininkes rožių puokšte. Naująją dainos grupę su gražiais linkėjimais ir gėlėmis sveikino šokių grupės “Ritmas” vadovas A. Kilbauskas. R. Krikščiukienė dėkojo už sveikinimus ir linkėjimus, kviesdama visas norinčias dainuoti jungtis į grupę.

LIETUVOS DUKTERŲ DR-JOS St. Peterburgo skyriaus metinis susirinkimas įvyko gegužės 6 d. Dalyvavo 24 narės. Susirinkimą vedė Alvieta Kerbelienė, kun. dr. Matas Čyvas sukalbėjo invokaciją. Atsistojimu ir susikaupimu prisimintos ir pagerbtos šiais metais mirusios narės.

Angelė Karnienė,
(Lietuvių žinios, nr. 454)

JAV

OMAHA LIETUVIŲ MOKYTOJŲ KLUBAS paminėjo savo 40 metų veiklos sukaktį iškilmingais pusryčiais Šv. Antano šventovės parapijos salėje. Šis klubas buvo įsteigtas 1974 m. dviejų lietuvaičių – Danutės Sulskienės ir Virginijos Drukteinytės-Inglis. Klubo tikslas – išlaikyti lietuvišką paveldą bei puoselėti lietuvių kultūrą. Klubas organizavo renginius, sutelkdamas lėšų lietuviškai veiklai. Rėmė lietuviškos labdaros organizacijas. Taipgi atgaivinta 1967 m. uždaryta lituanistinė mokykla, kuri buvo klubo remiama. Klubas narės lankydavo vyresnio amžiaus tautiečius, negalinčius išeiti iš savo namų, ar esančius senelių prieglaudose. (Draugas) JA

London, ON

MŪSŲ PARAPIJOS AT-LAIDAI, kurių metu švęsime **50 m. nuo savo parapijos įsteigimo sukaktį**, bus rugsėjo 7, sekmadienį. Šventės Mišios – 3 v.p.p. Mary Immaculate šventovėje, o iškilmės bei vaišės vyks netoliese esančio “Marconi” klubo salėje.

MIELI PARAPIJIEČIAI ir visi londoniečiai, prof. Romas Mitalas nusiskundžia, kad labai mažai gavęs nuotraukų ir kitokios medžiagos apie 50 m. vykusį parapijos gyvenimą. Prašome peržiūrėti visus savo albumus ir visą medžiagą jam pristatyti. Toji medžiaga nepražus ir bus sugrąžinta.

LIEPOS 6, sekmadienį, Mišios bus aukojamos už a.a. Eleną Paulionienę-Kerrienę. Inf.

KREDITO KOOPERATYVAS LTD

www.talka.ca 830 Main St. E, Hamilton, ON L8M 1L6
Tel. 905 544-7125 Fax 905 544-7126

SĄSKAITOS	PASKOLOS
Taupomoji sąskaita 0.25%	Asmeninės nuo 3.25%
Čekių sąskaita iki 0.25%	Nekiln. turto 1 metų 3.25%
INDĖLIAI	TFSA, RRSP ir RRIF
90 dienų indėliai 0.50%	Kintantčios 0.50%
180 dienų indėliai 0.50%	1 metams 2.10%
1 m. term. indėliai 2.10%	2 metams 1.75%
2 m. term. indėliai 1.75%	3 metams 2.25%
3 m. term. indėliai 2.25%	4 metams 2.40%
4 m. term. indėliai 2.40%	5 metams 2.50%
5 m. term. indėliai 2.50%	

Sekite kasdieninę informaciją apie nuosimčius TALKOJE

MASTERCARD KREDITO KORTELĖ
INTERAC KORTELĖ

AKTYVAI VIRŠ 80 MILIJONŲ DOLERIŲ

2013 metais nariams
IŠMOKĖJOME

Papildomų palūkanų santaupoms

22%

Išskaitant

TFSA, RRSP ir RRIF

Nuolaidų skolininkams

11%

- Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai
- Narių santaupos apdraustos 6 mil. dol. kapitalu ir Kanados valdžios iki \$100,000.0 sumos draudimu

DARBO VALANDOS

Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.
Trečiądieniais - 9 v.r. - 1 v.p.p.,
Penktadieniais - 9 v.r. - 7 v.p.
Šeštadieniais - 9 v.r. - 12 v.p.p.

Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

Rūpestis – lietuvių tautos paveldas

Lietuvos respublikos vyriausybė jau prieš 3 metus pradėjo programą “Globali Lietuva”, per kurią skatinama užsienio lietuvius ištraukti į Lietuvos politinį, ekonominį, mokslo, kultūros ir sporto gyvenimą. Įgyvendinti šią programą Lietuvos vyriausiojo archyvo tarnyba kartu su Pasaulio lietuvių bendruomenės valdyba paruošė Užsienio lietuvių archyvų tvarkymo ir panaudojimo veiksmų planą. Šio plano pagrindinis tikslas yra rūpintis archyvų užsienyje išsaugojimu, įjungimu į informacinę erdvę ir sklaidą, susisteminti duomenis apie Lietuvos institucijų saugomus užsienio lietuvių archyvus bei ne Lietuvoje saugomus tokio pobūdžio archyvus.

“Globalios Lietuvos” plano terminas baigiasi 2019 metais, ir darbai jau sparčiai vyksta. Čikagoje š.m. gegužės 31 – birželio 1 d.d. įvyko Archyvų seminaras. Dr. Ramojus Kraujelis, Lietuvos vyriausias archyvaras, apibūdino apie archyvų sampratą ir reikšmę. Archyvai yra atminties institucijos, kurios saugo kultūrinį paveldą, įamžina sprendimus bei veiksmus, yra

patikimi informacijos šaltiniai, įrodo veiklą, ir prisideda prie bendruomenės atminties, kurią perduoda kitoms kartoms. Po bendro apibūdinimo vyko pristatymai, liečiantys dokumentų tvarkymą ir apra-



Dr. Ramojus Kraujelis
Ntr. J. Kuprio

šymą. Žinovai iš Lietuvos centrinio valstybės archyvo, įskaitant direktorių Dalių Žyžį, pristatė gaires, kaip įvertinti, tvarkyti ir saugoti įvairius popierinius dokumentus, elektronines pašto žinutes, vaizdo ir garso dokumentus ir kartografinius dokumentus (žemėlapius).

Antrą seminario dieną Laima Apanavičienė, Čiurlio-

nio galerijos Čikagoje direktorė, pristatė meno kūrinių ir kolekcijų apžvalgą.

Seminaro dalyviai taip pat susipažino su muziejų kultūrine reikšme. Irena Mikuličienė, Lietuvos nacionalinio muziejaus Naujausių laikų skyriaus vedėja, paaiškino apie turimą išeivijos fondo organizavimą, apyskaitą, tvarkymą ir saugojimą. Su šiuo pristatymu seminario tema pasuko kita kryptim – specifine archyvų/muziejų tvarkymo patirtim. Susipažinom su Lietuvos nacionalinio muziejaus Signatarų namais, Lituanistikos tyrimo ir studijų centro archyvais Čikagoje ir Amerikos Lietuvių kultūros archyvu Putname. Pabaigai dėmesys paskirtas standartizavimui sudarant duomenų bazes, atkreipiant dėmesį į vietovių vardus bei pavardes ir galimybę naudotis Lietuvos duomenų bazėmis, kurios randamos internete. Ateitis šviesi įvykdyti Užsienio Lietuvių tvarkymo ir panaudojimo veiksmų planą. Seminaro savaitgalis įrodo, kad yra pasišventęs branduolys žmonių Lietuvoje ir išeivijoje, kurie rūpinasi lietuvių tautos paveldu.

Danguolė Breen

Mažoji Lietuva

Istoriškai ir geografiškai dvilypis pavadinimas Mažoji Lietuva

Lietuvos Respublikos Seimas 2015-uosius paskelbė *Etnografinių regionų metais*. Atsižvelgdama į tai Valstybinė lietuvių kalbos komisija pako-regavo Lietuvos vietovardžių sąrašą – jį papildė etnografinių regionų pavadinimais. Papildomai į sąrašą įrašytas penktas pavadinimas – *Mažoji Lietuva*. Šio vietovardžio buvo pasigesta dar pernai. Tuomet Kalbos komisijos narių nuomone jis laikytas istoriniu, todėl, kaip ir kiti istoriniai vietovardžiai, į nutarimu tvirtinamą sąrašą nebuvo įtrauktas. Tačiau dėl to visuomenėje kilo svarstymų ir diskusijų. Iškilę klausimai išsamiai aptarti Šilutėje 2013 m. gruodžio 6 d. surengtoje konferencijoje “Vardas Mažoji Lietuva – būti ar nebūti?”. Šilutiškiai teigė nepriimantys nuo pokario jiems primetamo vakarų žemaičių pavadinimo ir nuo Atgimimo laikų besistengiantys puoselėti tikrąjį savitumą, kurį atspindi etninė architektūra, tautinis kostiumas, kulinarinis paveldas, muzikinis folkloras, tautosaka, papročiai ir kt. Kalbos komisijai pasiūlyta papildyti nutarimą. Lietuvos mokslų akademijos Humanitarinių ir socialinių

mokslų skyriaus visuotiniame susirinkime, vykusiame 2014 m. sausio 28 d., taip pat priimtas nutarimas siūlyti Kalbos komisijai Lietuvos vietovardžių sąrašą papildyti pavadinimu *Mažoji Lietuva*. Įteisinus naują vietovardžio vartoseną, akademikų teigimu, būtų “pagrįsta istorinio regiono tautinė ir etnokultūrinė vienovė ir jo sąsaja su pagrindiniu šalies ir tautos kamieniu”.

Nuosekliausiai pavadinimą *Mažoji Lietuva* šiuolaikinėje vartosenoje diegia Etninės kultūros globos taryba. Jos struktūroje Mažosios Lietuvos regioninė taryba veikia daugiau kaip dešimtmetį. Kaip vienas iš penkių regionų, Mažoji Lietuva vaizduojama žemėlapyje. Etninės kultūros globos taryba nepritarė siūlymui dabartinės Lietuvos regioną vadinti *Klaipėdos kraštu*. Šiuolaikinėje vartosenoje toks pavadinimas gretintinas su kitais neoficialiais didmiesčio teritorijų apibūdinimais, plg. *Šiaulių kraštas*, o istoriniame kontekste juo vadintas administracinis teritorinis vienetas gyvavo tik 20 metų (1919-1939 m.). Tokiam siūlymui nepritarė ir Vilniaus universiteto prof. Domas

Kaunas: “...šiandieniniais laikais, XXI amžiuje, įtvirtinus Klaipėdos krašto pavadinimo vartoseną, būtų palaidotas istorinis Mažosios Lietuvos pavadinimas...” Tiesa, juo pavadinama tik šiaurinė, lietuviškiausia, istorinės Mažosios Lietuvos dalis, tačiau toks pavadinimas pagrįstas etnologiškai ir, kitaip nei trumpą istorijos atkarpą funkcionavęs pavadinimas *Klaipėdos kraštas*, neturi politinio atspalvio. Profesorius taip pat siūlė įtvirtinti vietovardį *Mažoji Lietuva* etnografinio regiono reikšme.

Taigi Valstybinė lietuvių kalbos komisija, 2014 m. sausio 30 d. priimdama nutarimą “Dėl Lietuvos vietovardžių sąrašo pakeitimo”, labiausiai rėmėsi etnologų, etnografų, istorikų ir kitų humanitarinių sričių specialistų patarimu ir siūlymu. Į Lietuvos vietovardžių sąrašą sudėtinis vietovardis *Mažoji Lietuva* įrašytas dviem skirtingomis istorijos ir geografijos atžvilgiu reikšmėmis – pirmiausia kaip istorinės srities pavadinimas, antra – kaip vieno iš penkių dabartinės Lietuvos etnografinių regionų pavadinimas.

Aistė Pangonytė (MLF ir Draugija. Kalba netaisyta)

PAREMKITE Tėviškės žiburius auka ar rėmėjo prenumerata, testamentiniu palikimu.
Iš anksto dėkingi – TŽ leidėjai

Prisikėlimo
Kredito Kooperatyvas

*Mūsų tikslas ne pelnas,
bet sąžiningas patarnavimas*

Tel. 416-532-3400
www.rpcul.com

GIC INDĖLIAI (Pelno padalinimas netaikomas)	
1 metų “cashable”	1.30%
1 metų	1.60%
2 metų	1.80%
3 metų	2.10%
4 metų	2.35%
5 metų	2.50%

SĄSKAITOS	
Taupomoji sąskaita	0.50%
Čekių sąskaita iki	0.25%
Amerikos dol. sąsk.	0.25%
Amerikos dol. GIC	0.50%
1 metų term. ind.	0.50%

RRSP, RRIF pensijų fondai TFSA neapmokestinama taupomoji sąskaita	
TFSA atviras, kintantis	1.00%
RRSP ir RRIF atviras, kintantis	1.00%
1 metų	1.60%
2 metų	1.80%
3 metų	2.10%
4 metų	2.35%
5 metų	2.50%

SUTEIKIAME	
• CMHC APDRAUSTAS nekilnojamojo turto paskolas	
• KOMERCINES nekilnojamojo turto paskolas	

MŪSŲ ADRESAS
3 Resurrection Road
Toronto, Ontario M9A 5G1
Nemok. tel. 1-877-525-RCUL (7285)
Tel. 416-532-3400, fax 416-532-4816

ANAPILYJE
Tel. 905-566-0006, fax 905-566-1554
2185 Stavebank Rd.
Mississauga, ON L5C 1T3

Darbo laikas:
Pirm., antr., treč. 9:00 - 3:30
Ketvirt., penkt. 9:00 - 8:00
Šeštadieniais 9:00 - 1:00
Sekmadieniais 8:30 - 12:45

Darbo laikas:
Ketvirtadieniais 12:00 - 7:00
Sekmadieniais 9:00 - 12:30

Vasaros darbo laikas

PAGRINDINIS SKYRIUS

Nuo 2014 m. birželio 14 d. iki rugpjūčio 30 d.

Šeštadieniais nedirbsime

Šeštadieniais dirbti pradėsime nuo 2014 m. rugsėjo 6 d.

ANAPILIO SKYRIUS

Uždarytas

Nuo 2014 m. ketv. birželio 12 d. iki ketv. rugsėjo 4 d.



LEDAS REFRIGERATION

AIR CONDITIONING & HEATING PRIEŠSEZONINIS ORO ŠALDYMO SISTEMŲ

PATIKRINIMAS * IŠVALYMAS * PAKEITIMAS

Skambinti

R. Jareckui

Tel. 416-825-3328

**Padėsiu parduoti
ar nupirkti
namą ar butą.**

Paaukosiu iki **\$1000** jūsų vardu
jūsų nurodytai labdarai
(Prašu paskambinti man dėl daugiau informacijos)

JURGIS KULIEŠIUS M.Eng.,

Jerzy Kulesza
Sales Representative

Sutton West Realty Inc.,
Brokerage 416.236.6000
kuleza@sympatico.ca



Tel. tiesiogiai:
416.568.1604

LIETUVOS KULTŪROS ŽINIOS

Vilniaus festivalyje Europos muzika

Birželio 2-21 d.d. Lietuvos sostinės koncertų salėse skambėjo įvairi Europos muzika – Lietuvoje vyko tradicinis 18-asis Vilniaus festivalis. Jame dalyvavo žinomi Lietuvos ir užsienio klasikinės ir populiarios muzikos atlikėjai bei grupės. Festivalio programoje ypatinga vieta buvo skiriama G.F. Handel kūrybai: ja prasidėjo ir baigėsi festivalio programa. Klausytojų laukia šio kompozitoriaus kūrinio *Aleksandro puota* premjera. Spektaklį rengia tarptautinė

grupė, Lietuvos operos ir baleto teatras, Budapešto (Vengrija) menų rūmai ir Vilniaus festivalis. Festivalis visuomet pristato ir naujausią lietuvių kompozitorių kūrybą bei atlikėjus. Šiemetinėje programoje skambės A. Sodeikos koncertas fortepijonui ir orkestrui, jau pateikti užsakymai 2015 ir 2016 metų festivaliams. Kaip įprasta, programoje rengiamas išskirtinis rečitalis – šiemet tai bus pianisto Luko Geniušo koncertas Vilniaus Filharmonijos salėje.

Rimo Tumino spektaklis Toronte



Maskvos Vachtangovo teatro spektaklio *Eugenijus Oneginas* (rež. R. Tuminas) aktoriai atsisveikina su žiūrovais

Vieninteliu spektakliu Kanadoje, Toronte, savo galios Šiaurės Amerikoje užbaigė gerai žinomas Maskvos valstybinis akademinis Vachtangovo dramos teatras, kuriam vadovauja lietuvis režisierius Rimas Tuminas. Spektaklį pagal Puškino *Eugenijus Oneginas* Toronte North York Centre for the Arts salėje žiūrėjo pilnutėlė salė. Kaip ir spektakliuose Niujorke ir Bostone, didžioji dalis žiūrovų – senesnės kartos ir dabartiniai Rusijos imigrantai ir kiti, turintys sąsajų su rusų kultūra. Gerai žinomą neišsipildžiusios meilės istoriją spektaklio kūrėjai ir aktoriai perdavė taupiomis, bet labai išradingomis sceninės raiškos

priemonėmis, daugiasluoksniais vaizdais ir judesiu, puikiais aktorių balsais. Be režisieriaus, spektaklį kuriant dalyvavo ir kiti menininkai iš Lietuvos.

Veiksmas vyko tarsi dviguboje scenoje: įprastinėje ir jos veidrodinėje plokštumoje, kuri, neišryškindama detalių, atrodė tarsi senas paveikslas ar veidrodys.

Šį išpūdingą scenovaizdį, palikdamas erdvės ir režisieriaus, ir žiūrovo fantazijai, sukūrė dailininkas A. Jacovskis, spektaklio baletinius šokius ir judesius parengė Lietuvos choreografė Angelina Cholina; išimenančią dramatišką muziką parašė kompozitorius F. Latėnas.

“Santara – Šviesa” Alantoje

Birželio 20-22 d.d. Molėtų rajone, Alantoje surengtas tradicinis “Santaros – Šviesos” suvažiavimas. Atviru laišku suvažiavimo dalyvius pasveikino vienas iš šio sambūrio steigėjų buv. prezidentas Valdas Adamkus. Trejetą dienų Alantoje vyko laisvas bei intelektualus pokalbis ir svarstybos apie Europos tapatybę, santykį su išeivija, pasaulio lietuvių tapatumus ir lojalumą, krikščionybės būklę šiandienos visuomenėje bei kitas temas. Renginiuose dalyvavo per 300 klausytojų ir kalbėtojų, pranešimus skaitė filosofai, ekonomistai, istorikai, rašytojai ir literatūros tyrinėtojai, teatro ir muzikos

kūrėjai, kitų dvasinės veiklos sričių atstovai. Apie Lietuvą ir pasaulį konferencijoje kalbėjosi profesoriai I. Veisaitė ir K. Nastopka. Užsienyje gyvenančios rašytojos Z. Čepaitė, P. Pukytė ir D. Staponkutė surengė literatūros vakarą. Kino režisieriai G. Beinoriūtė, J. Ohmanas ir A. Stonys parodė naujausius savo kūrinius, dalyvavo jų aptarime.

JAV 1954 m. lietuvių studentų sukurta organizacija “Santara” kartu su akademinio jaunimo sąjūdžiu “Šviesa” nuo 1957 m. pradėjo rengti liberalaus jaunimo suvažiavimus išeivijoje, o nuo 1993-ųjų “Santaros – Šviesos” konferencijos vyksta ir Lietuvoje.

Pagal Lietuvos spaudą parengė S. Katkauskaitė

PASTABOS, KRITIKA

Taisytiniai šališkumai

Prorusiška propaganda

Dr. MARTYNAS PURVINAS,

2013 m. valstybinės J. Basanavičiaus premijos laureatas

Pastaruoju metu dažniau paminimi tarptautinio informacinio karo momentai, kai Lietuvai nepalankią informaciją skleidžia prorusiškos jėgos (antai, buvo sureaguota į antilietuvišką Sausio 13 d. įvykių versiją rusiškame TV kanale ir pan.). Tačiau vis dar vengiama apibūdinti tokių dalykų tikruosius mastus, viešumon iškelti ryškesnius ekscesus. Neminima, kad antilietuviškos (naudingos vien Rusijai) propagandos platinimui neretai pasitelkiami ir nepriklausomos Lietuvos valstybės ištekliai, kad tuo užsiima ir Lietuvos valstybės tarnautojai, įvairios valstybinės institucijos ir žinybos.

Pavyzdžiui, nuo 2007 m. pradžios Lietuvos respublikos Švietimo ir mokslo ministerija finansavo leidinio *Mažosios Lietuvos enciklopedija*, IV tomas (toliau – MLE IV) parengimą ir leidybą, tam skirdama ne vieną šimtą tūkstančių litų. Tą leidinį parengė ir 2009 m. išleido valstybinė leidykla (Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas Vilniuje – toliau MELI) (1a priedas). Tas leidinys, privalėjęs plačiai visuomenei objektyviai apibūdinti Rusijai ne visad parankius to krašto istorijos momentus, buvo paverstas prorusiškos propagandos rinkiniu. Taip už Lietuvos mokesčių mokėtojų lėšas Lietuvos respublikos valstybinių įstaigų tarnautojai faktiškai vykdė Lietuvos valstybei kenksmingą veiklą.

Pavyzdžiui, tame leidinyje publikuotame straipsnyje *Raudonoji armija...* (MLE IV t. 57 psl. – 1b priedas) kiekvienas

bent minimaliai su Lietuvos istorija susipažinęs žmogus gali pastebėti šiuos momentus: 1) Net neužsiminta, kad Raudonoji armija (toliau – RA) nuo 1918 m. grėsė besikuriančiai Lietuvos valstybei, kad su RA daliniais turėjo kovoti tuometiniai Lietuvos savanoriai, gindami šalies nepriklausomybę ir patirdami daug netekčių; 2) Neužsiminta apie 1939-1940 m. RA planuotus pasirengimus jėga užimti Lietuvą, tuomet rengtus planus įsiveržti į Rytprūsius (Mažąją Lietuvą); 3) Nutylėtas RA pajėgų dalyvavimas žinamose 1941 m. represijose, nepaminėti 1941 m. birželio 22 d. prasidėję įvykiai (žudynės Rainiuose, Pravieniškiuose ir kitur); 4) Nutylėtas 1944 m. pabaigoje Rytprusių (Mažosios Lietuvos) teritorijoje prasidėjusių RA veiksmų pobūdis, dar sovietmečiu aprašinėtas Rusijos disidentų (civilių gyventojų žudynės ir kiti žvėriškumai, masiniai moterų prievartavimai, visuotinis plėšikavimas, vandališkas krašto niokojimas ir t.t.); 5) Nutylėti RA padalinių ir raudonarmiečių realūs veiksmai jau užimtoje Mažojoje Lietuvoje – esą RA vien palaikiusi tvarką krašte.

Taip tendencingai pateikiant istorinę informaciją oficialiame (LR Švietimo ir mokslo ministerijos finansuotame, valstybinės leidyklos parengtame ir išleistame) leidinyje, sąmoningai klaidinta Lietuvos visuomenė, apibūdinant bolševikinę RA vien kaip išvaduotoją ir pan. Tame leidinyje RA tendencingai vaizduota ne kaip agresyvaus bolševikinio režimo įrankis, o kaip kažkokia vien gerį nešusi nekalta institucija. Kitas pavyzdys iš to paties leidinio (MLE IV t.) – XVIII š. viduryje Mažosios Lietuvos oku-

pacijos (kurią vykdė carinė Rusija) tendencingas apibūdinimas (priedai 1c ir 2a-c).

Antai, 1920 m. išleistoje (ir 2008 m. Šilutėje naujai publikuotoje) *Šilokarčemos apskrities istorijoje* anuometiniai kraštotyrininkai J. Zembrickis ir A. Bitensas apie tą laikotarpį rašė taip: “Po siaubingų įsiveržusios rusų armijos niokojimų krašte sumažėjo gyventojų” (psl. 128), “... be atvangos plūdo (Rusijos) kariuomenė, pakeliui viską grobdama ir naikindama” (psl. 129) ir pan. (priedas 2c). Toje knygoje rašyta tik apie vienos Mažosios Lietuvos apskrities tuomet patirtus nuostolius. Panašūs ir dar baisesni dalykai (civilių gyventojų, kunigų ir kitų žudynės, masiniai plėšikavimai, Ragainės miesto suniokojimas – sunaikinant ir Martyno Mažvydo tenykščio gyvenimo pėdsakus, Bažnyčių ir sodybų siaubimas ir t.t.) buvo fiksuoti ir kitose Mažosios Lietuvos vietose. Kaip tą Rusijos okupacijos laikmetį apibūdino nepriklausomoje Lietuvoje išleistas oficialus leidinys (MLE IV tomas)?

Nurodymame MLE IV t. straipsnyje (priedas 1c) nieko nerašoma apie Rusijos kariuomenės ir jos talkininkų siautėjimą Mažojoje Lietuvoje, užtat melagingai teigiama: “Rusijos kariuomenė provincijoje laikėsi disciplinos” (psl. 151). Daugelyje istorinių šaltinių buvo paminėtas tuometinės Rusijos okupacinės administracijos grobikiškas elgesys – pavyzdžiui, tada buvo barbariškai kertami miškai Kuršių nerijoje (tai lėmė pustomų smėlynų įsigalėjimą ir pan.). MLE IV t. straipsnyje visa tai kukliai paminima taip: “Pradėta eksploatuoti vietinius miškus” (psl. 151).

Nukelta į 11-tą psl.



Toronto Maironio mokyklos 2014 m. 8 klasės abiturientai išeistuvų vakare surengė istorijos ir literatūros egzaminą suaugusiems Ntr. D. Puterienės

ATSIMINIMAI

Drąsaus jauno lietuvio pasipriešinimas

Prisiminimai apie Nikodemą Janulevičių

PETRAS DELTUVA

Vieno susitikimo metu klausiau savo gero draugo Nikodemo Janulevičiaus, kokiais keliais galėtume prieštintis prieš rusų okupaciją. Tai buvo mano klausimas, 13 ar 14 metų berniukščio, mačiusio ir patyrusio okupantų žiaurybės ir tautos niekinimą. Jis sakė, kad turime patys surasti pasipriešinimo būdus prieš okupantus. Taip pamokė Marijampolės Amatų mokyklos buvęs mokinys Nikodemas Janulevičius, mūsų vadinamas Demu. Pažinau ne vieną mokinį partizaną, bet tik su partizanų Demu bendravau. Jo šeima gyveno už Kalvarijos prie Liubavo, Lenkijos pasienyje. Susitikdavome, kada mokiausi Marijampolės gimnazijoje. Vėliau, Demas lankydamas Amatų mokyklą, gyveno pas mus namuose, Marijampolėje. Net nustojęs lankyti mokyklą, jis turėjo mokinio pažymėjimą ir dokumentą įvažiavimui į pasienio pirmą zoną, kurioje buvo jo tėviškė. Marijampolė tada priklausė trečiai pasienio zonai.

Pirmoji Lietuvos partizanų karta

Pirmoji partizanų karta buvo 1918 m. – 1940 m. karininkai, šauliai, studentai, inteligentai ir pasiturintys ūkininkai. Pirmoji partizanų karta buvo kariškai disciplinuota, vedė raštvedybą, kūrė įsakymus, turėjo spaudą, rinko archyvus, kuriuos suradę rusiškieji okupantai suimdavo, teisdavo ir tremdavo į Sibirą partizanų gimines, vaikus, senelius. Tragiškas likimas. Žūtys, išdavystės, okupantų infiltracijos į kovotojų būrius ir teroro būdu tardant partizanus išgautos žinios apie partizanų slaptavietes, nurodydavo kelią ir duodavo galimybes organizuoti žudymo akcijas prieš pasipriešinimo dalyvius.

Antroji Lietuvos pasipriešinimo prieš okupantus karta

Į žuvusiųjų kovotojų vietą

stodavo jauni, be patirties ir karo mokslų, bėgantys nuo tarnavimo okupacinėje rusų kariuomenėje, kaimo jaunuoliai, grumtis prieš rusų okupantus ir stribus. Jie buvo pasmerkti tragiškam žūties likimui.

Demas-Nikodemas Janulevičius jau trečiosios kartos Lietuvos partizanas

Demas – trečiosios partizanų kartos atstovas. Aš jį gerai pažinojau asmeniškai. Mes buvome tarsi broliai, nes jis gyveno mūsų šeimoje. Pokalbiuose jis mokė mane kovoti be šūvių. Liepdavo viską atsiminti, bet neužsirašinėti, kad neliktų jokių pėdsakų. Jis mokė, kad galima pasijuokti ir iš komunizmo dievo Lenino ir jo idėjų. Ragino, kad pieštume Stalino ir jo šutvės karikatūras. Gyvendamas pasienyje su Lenkija, Demas buvo gerai išstudijavęs rusų pasieniečių judėjimo kryptis. Kalvio kūjo smūgių garsais pranešdavo į Lenkijos pusę apie rusų pasieniečių judėjimus Lietuvos pusėje. Demas padėdavo partizanams pereiti Lietuvos-Lenkijos sieną ir juos perduodavo patikimam jų laukiančiam žmogui. Mano ryšiai su kitais pasipriešinimo dalyviais būdavo ištarus Demo vardą. Vėliau aš studijavau dailę Kaune.

Taip buvo įvykę mano susitikimai su garvežio kūriku Kaune, Dainavos gatvėje (toje vietoje šiandieną Kauno Medicinos instituto bendrabutis). Tam kūrিকui perdaviau parūpintas radijo lempas. Jis “mokslams” davė nemažą sumą pinigų, didesnę negu radijo lempų kaina. Studentui iš KPI (Kauno Politechnikos instituto) perdaviau gautus visus litavimui skirtus priedus ir likusius pinigus. Prisimenu susitikimą su ligoninės sesute, su kuria susipažinau prie Iguolos šventovės. Ji įdavė man paketą, kurį turėjau perduoti moteriai su lazduote, turinčiai juodą apgamą ant jos viršutinės lūpos. Ji manęs laukė

prie geležinkelio stoties griuvėsių, aptvertų tvora. Ji pasakė Demo vardą ir kažko lūkuriavo, manęs nepaleido. Ilgai dairėsi ir paskui staiga liepė: bėgti mokytis ir į ranką išspraudė pinigų. Matyt, liūdnai atrodžiau. Mano drabuželiai buvo ne pirmos jaunystės, o kūno išore buvau panašus į siūlą, nes pusalkaniai gyvenau.

Aš atsimenu visas Demo kalbas ir jo pamokymus. Niekad neklausk, kas, kada, kodėl, dėl ko ir kur? Iš ryšio ieškančio žmogaus laukdavau tik slaptažodžio “Demas”. Tas slapyvardis buvo raktas į pasitikėjimą. Nuvežti ir perduoti laišką mokė sugebėti jį perduoti, kad niekas nepamatytų. Klausymasis radijo laidų (vokiečių kalba), jų aptarinėjimas, išgirstos žinios keliaudavo iš lūpų į lūpas. Visokiais būdais vyko kova prieš okupantus. Kova be šūvių, protingai ir nekaltai. Kova be dokumentacijos tarp bevardžių tautiečių, vedamų vieno tikslo – patriotizmo su meile Lietuvai.

Lietuvos-Lenkijos sienos kirtimas reikalavo atidaus pasisirošimo ir didelio suplanavimo. (Šiuo reikalu užsiiminėjo tikrai Demas ir apie tai niekas neprivalėjo žinoti). Demo ryžtingumas, protas, drąsa ir pasiaukojimas padėjo daugeliui lietuvių perbėgti į Lenkiją ir atlikti jiems pavestas užduotis. Demas-Nikodemas Janulevičius buvo bebaimis, puikus vedlys, puikiai ištyręs ir žinantis pasieniečių judėjimo kryptis ir laiką okupuotos Lietuvos pusėje.

Demas nesinešiojo jokių užrašų, jokių laiškų ir man įkalė į galvą, kad to niekada neužmirščiau. Apie savo mielą ir artimą draugą Demą esu parašęs romane *Svetimi namai*. Tai mažas iš Lietuvos į Lenkiją sienos perėjimo epizodas. Jį skyriau partizano Demo šviesiam prisiminimui. Jis visą laiką rizikavo savo gyvybe. Tai mano kuklus paminklas jam, Demui-Nikodemui Janulevičiui, drąsiam trečiosios kartos partizanui.

dukas, jo galvoj šimtas mįslių sukas.

- 10. Apie žemę keliauja, iš žemės šypсотis nepaliauja.
- 11. Koks laikas aukso sapnų karalystė?
- 12. Kada keliais ir keleliais skambalai skamba?
- 13. Kas suklęsta rečiau?

Atsakymai 11 psl.



Keliaujate į Lietuvą šiais metais?

TRŪKSTA PINIGŲ?
Paimkite 5% paskolą 1-iems metams

Nepamirškite nusipirkti kelionės draudimą ir litų!

TAUPOMOJI SĄSKAITA	INVESTICINĖ SĄSKAITA
"TFSA" (Neapmokestinama taupomoji sąskaita)	"GIC" INDĖLIAI (Pelno padalinimas netaikomas)
Kasdieninių kintamųjų palūkanų 1.50%	1 metų 1.55%
1 metų 1.65%	2 metų 1.80%
2 metų 1.90%	3 metų 2.05%
3 metų 2.15%	4 metų 2.25%
4 metų 2.35%	5 metų 2.45%
5 metų 2.55%	1 metų iškeičiamas 1.35%
	1 metų JAV dolerių 0.40%

KASDIENINIŲ PALŪKANŲ TAUPOMOJI SĄSKAITA 1.35%

"PLANAS 24" Kasdieninių palūkanų čekių /taupomoji

Balansas: \$0 – \$4,999.99	0.025%
\$5,000.00 — \$9,999.99	0.100%
\$10,000.00 – \$24,999.99	0.150%
\$25,000.00 – \$59,999.99	0.250%
Virš \$60,000.00	0.500%

PLANAS 24
Aukštesni nuosimčiai ir nemokami čekių patarnavimai

JAV DOLERIŲ KASDIENINIŲ PALŪKANŲ 0.10%

PASKOLŲ NUOŠIMČIAI

NEKILNOJAMO TURTO PASKOLOS

Atviras, kintamųjų palūkanų	3.25%
Uždarytas, kintamųjų palūkanų	2.85%
1 metų pastovių palūkanų, atviras	3.00%
1 metų	2.85%
2 metų	3.05%
3 metų	3.15%
4 metų	3.25%
5 metų	3.40%

Komercinės kredito paskolos suteikiamos pagal pareikalavimą



PARAMA
www.parama.ca

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

Palankūs nuosimčiai. Malonus ir sąžiningas asmeninis patarnavimas.

2975 Bloor W | 416-207-9239 | Pirm-treč 9-3.30 | Ketv-penk 9-8 | Šešt 9-1
1573 Bloor W | 416-532-1149 | Pirm-treč 9-3.30 | Ketv 9-6 | Penk 9-3.30 | Šešt uždaryta

AKTYVAI per \$220,000,000

MISLĖS

- 1. Koks indas bitei medų, uodui nuodą duoda?
- 2. Susiglaudę tėvučiai, vaikai pabiručiai.
- 3. Kokią naudą duoda rauda?
- 4. Visus saugo nuo bado, o ją dažnai lazda bado.

- 5. Kieno akys žiba naktį, baisiau negu dieną?
- 6. Dieną naktį verpia audžia, o pats nuogas plikas snaudžia.
- 7. Kada paskutinis tampa pirmutiniu?
- 8. Kam bepigu su plaukuotu peštis?
- 9. Vienakojis žemas die-

Dr. Sky Našlėnas
Certified Orthodontist
Associate Staff at the Hospital for Sick Children

royal york
ORTHODONTICS

smile more.

BRACES FOR CHILDREN
AND ADULTS

ELITE Invisalign Providers

SW corner of Bloor and Royal York Rd.
www.RoyalYorkOrtho.com

tel. 416 207-0885



Šiaulių – Biržų siaurojo geležinkelio ruože 1934 m. pradėjo keleivius vežioti Čekoslovakijos gamybos greitoji automatriza. Nuotraukoje prie jos mašinistai bei kiti geležinkelio pareigūnai (Ntr. iš privataus albumo)

NUOMONĖ

Dr. RŪTA GAJAUSKAITĖ,
kriminologė

Pinigai

Šiaip, tai tik popierėlis žymintis kokio tai darbo pagamintos produkcijos vertę. Bet dirbti nori ne visi, o naudotis darbo vaisiais – daugelis. Svetimos naudos grobimo patys primityviausi būdai – tai vagystės, grobimai, korupcija ir revoliucijos su nacionalizacija bei genocidiniais karais. Tačiau šiandien turime dar vieną labai pelningą darbo naudos pasisavinimo būdą – tai bankrotą ir krizę. Bankrotas – tai daugiau ar mažiau aiškus grobimo būdas – MMM piramidė ypatingai akivaizdžiai tai pademonstravo, tačiau su krizėmis kol kas dar sėkmingai “žaidžiama” ir “žaidžiama” pasauliniu mastu!

Tiesą pasakius, Islandija jau perprato šio sukto finansinio “žaidimo” taisykles ir griežėsi atitinkamų priemonių gelbėtis nuo pasaulinio grobiko: atsisakė mokėti bankines skolas ir į teisiųjų suolą pasodino visą savo vyriausybę! Nes tik nelojali vyriausybė sudaro sąlygas pasauliniams grobikams.

Na, o Lietuva – atvirkščiai – A. Kubilius už tai gavo ES apdovanojimą kaip “krizės su-

valdymo” nuopelną, kad ir valstybės praskolinimo keliu! Tai yra, krizės pasekmių suvertimą ne tik ant pensininkų kupros, bet ir skolų išmokėjimą ateityje jų vaikų vaikiaičiams! Tai argi neverta būtų žinoti tai, ką žino Islandija ir pakartoti jų apsaugojimo priemones, kad apsaugojus nuo skolų vaikiaičius ir susigrąžinus emigravusius vaikus?!

Kai sakoma, kad tai pasaulinė krizė, ir mes tiesiog kartu su visais kenčiame – netiesa. Smetonmečiu buvo sugėbta ne tik išvengti krizės pasekmių ir skolų, bet dar ir išsaugoti aukso atsargas. Taigi, vertėtų pasidomėti, kaip tai padarė tarpukario vyriausybė konkrečiai. Tačiau ar mūsų valdžia to nori? Atvirkščiai – ji slepia...

Iš viso – tai nuo krizės labiausiai saugo valstybę jos valiuta, o Lietuvą – litas. Tuo tarpu posovietinė valdžiukė veržte veržiasi litą pakeisti euru. Tai ir suksimės ES krizių karuselėje, bei mokėsime, sakykime, graikams po 2,000 eurų pensijos, patys gaudami tik

700 litų!

Tai čia ES katilė. Tačiau pasaulines krizes mums “dovanoja” doleris. O tiksliau – dolerio perprodukcija! Kai jis tapo beveik viso pasaulio kursuojanti valiuta, JAV ėmė ir atšaukė (1971 m.) dolerio ryšį su valstybės aukso atsargomis. Dabar dolerio galia dėl paplitimo pasaulyje jau buvo susieta ne tik su JAV BVP (Bendra vidaus produkcija), bet ir su visų pasaulio valstybių BVP! O tai leido spausdinti dolerius neribotais kiekiais!

To pasekmė skaičiais atrodo taip: JAV BVP sudaro apie 20% nuo viso pasaulio BVP, tačiau amerikiečiai suvartoja 40% nuo pagaminamo produkto visame pasaulyje! Tai yra, tyliai tyliai – beveik popieriuko (dolerio) pagalba amerikiečiai perka iš pasaulio valstybių prekes...

Ir nereikia karo, kad apgrobti. Esmė yra ta, kad nė viena pasaulio valstybė nekontroliuoja dolerio emisijos mastų, taigi JAV gyvena ne pagal savo darbo (gamybos) pajamas, o viso pasaulio šalių darbo sąskaita! Šiuo atveju ne proletarai susivienijo, o kapitalistai?

ROYAL LEPAGE



**Namą ar butą perkant,
parduodant Jums sąžiningai
patarnaus ir patars**

DAIVA DALINDA

B.A. broker

Įstaigos – 416-236-1871
Namų – 416-763-7297

Tinklalapis: www.dalindateam.com

NEMOKAMAS ĮKAINAVIMAS. PO 30 METŲ PATIRTIES,
PADĖKOJANT LIETUVIAMS, SPECIALI NUOLAIDA



affiliated

TEIRAUKITĖS PAS MUS!

RIČARDAS ir RIMA DREŠERIAI

Affiliated Insurance Management Inc.

- visos draudimo paslaugos – namų, automobilio, komercinės, gyvybės
- konkurencinės kainos – pritaikysime planą Jūsų reikmėms
- dėmesingas patarnavimas, lietuviškai arba angliškai

905-845-4201 ♦ 1-888-384-4444

www.affiliatedinsurance.ca ♦ rickd@affiliatedinsurance.ca
344 Lakeshore Road E., P.O. Box 325, Oakville, ON L6J 5A2

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

PACE LAW FIRM

- ♦ ieškiniai dėl žalos, atsiradusios ryšium su kūno sužalojimu
- ♦ imigracija į Kanadą
- ♦ testamentai ir įgaliojimai
- ♦ palikimų administravimas
- ♦ nekilnojamo turto sandoriai
- ♦ konsultacijos Lietuvos respublikos įstatymų klausimais

295 The West Mall, 6th Floor, Toronto, ON M9C 4Z4

Tel. 416 236-3060 Fax 416 236-1809

Tinklalapis: www.pacelawfirm.com El. paštas: alpace@pacelawfirm.com

**Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian**

1 Resurrection Rd. Toronto ON, M9A 5G1



**Fondas
Foundation**

Tel: 416-239-9889
klfondas@onaibn.com

FONDAS remia Kanadoje veikiančias stovyklas

KRETINGĄ ROMUVĄ

Tapkime Kanados lietuvių fondo nariais!

Remkime lietuvių veiklą ir išlaikymą!

Prisiminkime savo Fondą gyvybės draudimuose
bei savo testamentuose

Įnašams išrašome pakvitavimus pajamų mokesčių sumažinimui

SMITH MONUMENT CO. LTD

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiamo lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7



**FOUR SEASONS
REALTY LIMITED**
Brokerage,
67 First Street
Collingwood,
Ontario L9Y 1A2



Angele Šalvaitytė, B.A., Broker
pirkimo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jums patarnaus.

705-446-6428
705-445-8500 ext 247
Elektroninis paštas:
angiesalvaitis@rogers.com

**DABAR YRA GERA
PROGA PARDUOTI
namą/condo,
kai yra aukščiausios
kainos ir
GERIAUSIA PIRKTI,
kai ipotekos (morgičių)
nuošimčiai labai žemi.**

Prizadu gerą patarnavimą.

SKAMBINTI



TEODORUI STANULIUI, B.A. broker
RE/MAX WEST REALTY tiesiog **416-879-4937**
ar į namus **416-231-4937**

Taisytni šališkumai

Atkelta iš 9-to psl.

MLE IV t. straipsnyje niekaip nepamint tuomet krašto patirtų nuostolių, daug dėmesio paskirta įvairioms nereikšmingoms smulkmenoms – Rusijos pareigūnams ir pan. Nerašant apie vykusias žudynes, grobimus ir pan., daug vietos atiduota melagingai informacijai apie Rusijos okupacijos metais vietos gyventojų esą patirtą gėrį – jie galėję rūkyti, gerti arbatą ir punšą (psl. 151). Taip tęsiamos dar Rusijos carų laikais pradėtos ir sovietmečiu išplėtos prorusiškos propagandos tradicijos: esą Rusija užgrobdama kaimynų žemes tenykščiams gyventojams atnešdavo tik gėrį, kultūrą ir civilizaciją; esą okupuotų kraštų žmonės pradėdavo gyventi daug geriau nei savųjų valdovų laikais.

Vėl tenka priminti, kad ta MLE IV tomo prorusiška propaganda buvo parengta ir ke-

turių tūkstančių egzempliorių tiražu išplatinta už Lietuvos mokesčių mokėtojų pinigus, kad ją rengė atlyginimus iš Lietuvos valstybės biudžeto gaudavę Lietuvos valstybinių įstaigų darbuotojai. Čia nurodytieji du MLE IV tomo straipsniai (panašiai būtų galima komentuoti ir daugelį kitų straipsnių tame leidinyje) nebuvo tik vieno asmens (savo antilietuviška veikla žinomo V. Safronovo) privatus reikalas – tuos straipsnius svarstė ir jiems pritarė leidinio vadovai, būrys etatinių valstybinės leidyklos (MLEI) darbuotojų, todėl tie straipsniai atspindėjo oficialią to leidinio rengėjų poziciją, jų siekį nutylėti Rusijos nepalankius istorinius momentus, tą šalį vaizduoti kaip ilgaamžę gėrio nešėją. Neteko girdėti, kad dėl to būtų protestavusi LR Švietimo ir mokslo ministerija, dosniai finansavusi prorusiškos propagandos sklaidą.

KELIONIŲ DRAUDIMĄ parūpinu keliaujantiems į užsienį ir atvykstantiems į Kanadą. Skambinti Mariui Rusinui tel. 416 588-2808 x 26 dienos metu.



Toronto Maironio mokyklos moksleiviai jau pradėjo ilgai lauktas vasaros atostogas. Tik atmintyje liko praėjusių mokslo metų kasdienybė ir šventės bei renginiai. Moksleiviai surengė atvirą K. Donelaičiui skirtą literatūros pamoką, aktyviai dalyvavo piešinių konkurse “Baltijos kelias”. Moksleivių piešinių paroda apie šį istorinį Lietuvos nepriklausomybės kovų įvykį buvo surengta ir Toronto Lietuvių Namuose

PATARIMAI

Šaldytuvo ar mikrobangų krosnelės vidų geriausia valyti iš sodos ir vandens padarytą pasta. Valgomoji soda – gerai namų šeiminkams pažįstamas produktas. Ji nepakeičiama virtuvėje: sodos pilame į tešlą, kad pyragas būtų purus, kai kas soda pakeičia pirktinius valiklius. Tačiau ar tik tokie tēra būdai valgomajai sodai panaudoti? Tikrai ne. Surinkome 20 pasiūlymų, kaip namuose pasinaudoti sodos savybėmis.

1. Padėkite indelį su soda šaldytuve, ir jis visuomet gausiai kvėpės. Tik nepamirškite retsykliais sodos pakeisti.

2. Prastai vėdinamose spintose gali atsirasti nemalo-

nus kvapas. Jį panaikinsite viduje pastatę indelį su valgomąja soda.

3. Grįžę iš sporto klubo įpilkite šiek tiek sodos į prakaituotus sportbačius. Kai vėl ateis metas eiti sportuoti – išpilkite ją lauk, o sportbačiai gausiai kvėpės.

4. Pabarstykite valgomojos sodos į panaudotas kūdikio sauskelnes. Taip apsaugosite nuo nemalonių kvapų, galinčių pasklisti po namą.

5. Kartais būna sunku panaikinti nemalonių kvapų, dvelkiantį nuo rankšluosčių, patalynės, kojinių. Pabandykite įpilti šiek tiek sodos į skalavimo skysčiui skirtą skalbimo mašinos skyrelį.

6. Venkite valyti mikrobangų krosnelės ar šaldytuvo vidų cheminiais valikliais. Geriau naudokite iš sodos ir vandens padarytą pastą (galima pridėti dar acto).

7. Ypač gerai soda nuvalo chromuotas interjero detales. Tai reikėtų atsiminti valant automobilį, jei norite aplinkinius stebinti saulėje švytinčiais chromuotais papuošimais.

8. Reguliarus metalinių detalių valymas su sodos tirpalu padės apsisaugoti nuo rūdžių.

9. Soda automobilyje bus efektyvesnis gaiviklis nei parduotuvėje pirktą prikvėpintą kartoninę eglutę. Pripilkite

jos į peleninę ir važiuodami džiauokitės gaivumu.

10. Neturite laiko išmaudyti šunį? Pabarstykite jo kailį valgomąja soda, paskirstykite ją šepetėliu, o po to išskuokite, ir nemalonus kvapas dings.

11. Norėdami panaikinti į kilimus ar baldų apmušalus įsigėrusį nemalonių prakaito, gyvūnų, tabako kvapą, užberkite sodos, paskirstykite ją šepetėliu. Palikite maždaug pusvalandžiui, po to išsiurbkite.

12. Patobulinkite savo šampūną žiupsniu valgomojos sodos. Išplautus plaukus bus lengviau sušukuoti, sugrįš žvilgesys.

13. Su soda nesunkiai išplausite nuo puoduke užsistovėjusios kavos ar arbatos atsiradusias dėmes.

14. Soda padės apsisaugoti nuo nemalonaus kvapo iš kanalizacijos vamzdžių bei neleidis susidaryti kamščiams. Paprasčiausiai kartą per savaitę įpilkite po stiklinę sodos į kriauklę. Jei vamzdis jau užsikimšęs – įpilkite stiklinę sodos, ant viršaus stiklinę acto. Šiek tiek palaukite ir gausiai nuplaukite karštu vandeniu.

15. Parduotuvėse galima rasti įvairių priemonių dantims balinti, tačiau soda – pati natūraliausia. Prieš valydami dantis pamirkykite dantų šepetėlio šerelius sodoje.

16. Sodos ir druskos mišinys padės iš namų išprašyti apsigyvenusias skruzdėles. Pabarstykite ten, kur jos pasirodo.

17. Nukabinus paveikslą pasimatė akis badančios vinių skylės? Užtaisykite jas sodos ir dantų pastos mišiniu. Norėdami atitaikyti dažų spalvą pažaiskite su maisto dažais. Inf.

Dr. Gintarė Sungailienė

(905) 271 7171 (905) 785 3900

1252 Hurontario St. 3945 Doug Leavens Blvd.

Mississauga, L5G 3H3 Mississauga, L5N 0A5

www.watersidedental.ca www.9thlinedental.ca

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington

(tarp QEWR ir Lakeshore Rd.)

Privati AUTO-AIKŠTĖ (“parking”)

(905) 333-5553

Jeį norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West

Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. (416) 762-8255 Fax. (416) 762-8853

Ieško padėjėjų

FIRMA, užsiimanti marmurinių/granitinių stalviršių instaliacija, PASTOVIAM DARBUI ieško meistro padėjėjų.

Norintys gauti daugiau informacijos, prašomi skambinti NIKUI

tel. 905.424.1133

arba apsilankyti internetiniu adresu

www.NerasEnterprises.com

LAIDOTUVIŲ NAMAI

TORONTE

ETOBICOKE

ir

MISSISSAUGOJE

MĮSLIŲ ATSAKYMAI

1. Augalo žiedas, 2. Žirniai, 3. Paguodą, 4. Žemė, 5. Vilko, 6. Voras, 7. Išimant iš maišo, 8. Plikam, 9. Kopūstas, 10. Mėnulis, 11. Jaunystė, 12. Per Užgavėnias, 13. Kas atsiklausia dažniau.

MILMANTAS Immigration & Translation Services

Teikia paslaugas Kanados imigracijos srityje

Išsamesnė informacija: www.milmantasimmigration.com.

Verčia dokumentus (anglų <> lietuvių)

Kreipkitės į DALIĄ MILMANTAS, RCIC

T 647 342 7301 F 647 435 7528 E dmilmantas@gmail.com

TORONTO

Anapilio parapijos žinios

• Birželio 21, šeštadienį, iš Lietuvos kankinių šventovės Šv. Jono lietuvių kapinėse palaidota a.a. Elena Girėnienė, 99 m. amžiaus.

• Birželio 28, šeštadienį, Šv. Jono lietuvių kapinėse palaidoti palaikai a.a. Olesės Dzermeikienės, 83 m. amžiaus.

• Collingwood mieste mirė a.a. Antanina Keršienė, 89 m. amžiaus, mama mūsų Gerojo Gyventojo misijos parapijietės Violetos Svirplienės. Laidotuvių Mišios bus liepos 2, trečiadienį, 11 v.r. Lietuvos kankinių šventovėje. Po Mišių palaikai bus laidojami Šv. Jono lietuvių kapinėse.

• Šią vasarą, pradėdant liepos 2, ateinančių trečiadienių, Mišios bus aukojamos liepos ir rugpjūčio mėnesių trečiadieniais Šv. Jono lietuvių kapinių koplyčioje 7 v.v.

• Liepos 4 yra pirmasis mėnesio penktadienis. Tą dieną Lietuvos kankinių šventovėje bus Mišios ir 3 v.p.p. Jos bus užbaigiamos Šventąja Valanda prie išstatyto Švenčiausiojo. Tą valandą visi skatinami asmeniškai pasimelsti už mūsų šeimų jaunimą, kad tarp jų atsirastų pasirenkančių dvasinio pašaukimo kelią.

• Mūsų parapijos choras ir vargonininkas jau yra išėję atostogų. Tad dabar sekmadienio pamaldose groja mūsų jaunoji vargonininkė Vaiva Dzemionaitė. Prašome visus pamaldų dalyvius giedojimą įsijungti.

• Švenčiant Šeimos metus, birželio 29 duonos ir vyno dovanas Mišių aukai atnešė Shook šeima: Garth, Rasa, Gabrielius ir Ariją. Šeimos metų žvakę ir Šv. Raštą dovanojome Balytų šeimai ir palydėjome maldos savaitės ruoštis ateinančio sekmadienio Mišioms.

• Prie šventovės durų padėti paveikslukai su mūsų parapijos “Šeimos vainikėliu”, jo paaiškinimu ir “Šeimos narių malda”. Prašome juos pasiimti ne tik sau, bet ir visai šeimai bei kitiems pažįstamiems.

• Suvalkų krašto išeivijos sambūris visus kviečia dalyvauti šeimų vasaros stovykloje, kuri vyks rugpjūčio 23 - rugsėjo 1 d.d. “Romuvos” skautų stovyklavietėje. Stovyklos atidarymas bus rugpjūčio 23, šeštadienį, 3 v.p.p., o pabaiga – rugsėjo 1, sekmadienį, 12 v.d. Kaina šeimai už dieną – \$40, o už savaitę – iki \$240 ir narystės mokestis – \$20. Pavieniam asmeniui per 18 m. amžiaus – \$20 už dieną, \$120 už savaitę ir narystės mokestis \$10. Rugpjūčio 30, šeštadienį, vakare bus Mišios, o po Mišių – bendra vakarienė. Vakarienės kaina: \$5 vaikams iki 12 m. amžiaus, o \$7 suaugusiems. Norintys stovyklauti prašome kreiptis į Praną Vilkelį tel. (905) 279-1867 arba el. paštu: lac_pranas@hotmail.com.

• Mišios sekmadienį, liepos 6: 10 v.r. už a.a. Apolinarą Gotceitą (VII metinės); Vasaگوje 10 v.r. už a.a. Eleną Šileikienę (I metinės); Delhi, šeštadienį, liepos 5, 3 v.p.p. už sveikatą Stepono Norkaus, Sofijos Stukienės, Adrijono Norkaus ir Dalios Norkutės.

Prisikėlimo parapijos žinios

• “Kretingos” stovykla: angliškai kalbantiems liepos 6 – 19 d.d.; lietuviškai kalbantiems liepos 20 d. – rugpjūčio 2 d. Šeimų stovykla – rugpjūčio 10-16 d.d. Skautų stovykla “Romuva” – rugpjūčio 10-23 d.d.

• Š.m. spalio 24-25 d.d. – vartotų drabužių ir daiktų išpardavimas; spalio 26 d. – prelato Edmundo Putrimo 30 m. kunigystės ir 10 m. Lietuvos Vyskupų konferencijos delegato jubiliejus; lapkričio 2 d. – kapinių lankymas.

• Birželio 30 d. iš mūsų šventovės buvo palaidota a.a. Ona Asevičienė – 88 m. Paliko dukrą Eglę ir sūnų Valių, seserį Suzaną Lemberdienę ir brolių Algį Vosylių su šeimomis.

• Yra miręs Pranas Skilandžiūnas – 93 m. Pašarvotas Turner and Porter Butler koplyčioje, Dundas gatvėje, maldos prie karsto trečiadienį, liepos 2, 8 v.v. Laidotuvių Mišios ketvirtadienį, liepos 3, 10 v.r. mūsų šventovėje. Paliko žmoną Aldoną, dukrą Loretą ir sūnus Praną ir Viktorą su šeimomis.

• Mišios sekmadienį, liepos 6: 8 v.r. už a.a. Elžbietą Giedrienę ir jos šeimos mirusius; 9 v.r. už a.a. Anną Tonks; 11 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius; už a.a. Vladą Radavičių; už a.a. Onutę Skukauskienę; už a.a. Ameliją ir Antaną Banėnus ir šeimos mirusius; už a.a. Leoną Baziliauską (3 m.); už a.a. Sofiją ir Juozą Olekas.

Referendumas laikomas neįvykusiu

Birželio 29 d. Lietuvoje paskelbtame referendume Konstitucijos pataisomis siūlyta uždrausti parduoti žemę užsieniečiams ir juridiniams asmenims, taip pat numatyti, kad ateityje referendumams skelbti pakaktų surinkti 100,000 parašų. Balsavimui rinkėjų sąrašuose buvo įrašyta 2,538,431 rinkėjas, o dalyvavo 379,915 – 14.97% rinkėjų. Iš jų 268,920 pritarė siūlomoms Konstitucijos pataisoms, o 100,249 rinkėjai pasakė “ne”. Organizatoriai tikino siekiantys išsaugoti Lietuvos teritorinį vientisumą ir žemdirbių finansinį saugumą. Kad referendumas įvyktų, jame turėjo balsuoti pusė visų Lietuvos rinkėjų.

Referendumo kritikai teigė, kad žemės pardavimo užsieniečiams draudimas pažeistų Lietuvos išpareigojimus ir sukeltų pavojų narystei Europos sąjungoje, taip pat apribotų žemės savininkų teises. Kritikos sulaukė ir tai, jog balsavime vienodai reikia pasisakyti už skirtingus, tarpusavyje nesusijusius klausimus. Vyriausybė referendumui surengti skyrė 13.5 mln. litų. **BNS žinios**

REIKALINGA MOTERIS, kuri gyventų kartu ir atliktų namų ruošos darbus Thornhill rajone. Tel. 416 720-4010.

ATLIEKAME visus vidaus ir išorės remonto darbus. Dažome, dedame grindis, plyteles. Mūrinių darbų – plytos, akmuo. Skambinti Vytautui tel. 905 272-2016 arba 647-400-1153 (cell).

Išganytojo parapijos žinios

• Pamaldos šį sekmadienį, liepos 6, 9.30 v.r. Pamaldos taip pat vyks liepos 20 d.

Labdaros fondo žinios

• Tarybos valdyba birželio mėnesio posėdyje priėmė sprendimą įgalinti Slaugos namų administratorių įsigyti naują kompiuterių sistemą. Paskirta \$15,000. Dabartinė eina jau dešimtuosius metus ir pradeda šlubuoti. Slaugos namams būtina patikima ir patvari sistema, nes visa gyventojų slaugos priežiūra dokumentuojama kompiuteriais, bei per juos atliekamos visos valdžios įstaigoms reikalingos ataskaitos.

• “GALA” komiteto pirmininke Tarybos valdybos patvirtinta Judita Kavaliauskienė. Labdaros slaugos namams lėšų telkimui skirtas iškilmingas balius įvyks 2016 metų birželį.

• Labdaros Tarybos valdybos posėdis – liepos 22 d.

• Šeši gyventojai sulaukė 100 METŲ. Slaugos namai džiaugiasi ir sveikina gyventojus, sulaukusius bei viršijančius 100 metų! Prieš keletą savičių 100-tąjį gimtadienį Labdaroje atšventė Balbina (Baranauskaitė) Tamulionienė ir prisijungė prie Labdaros “šimtininkų”: Juzefa Jonynas 104, Adolfina Pakarna 103, Konstancija Blekaitis 102, Kunigunda Dervaitis 101 ir Julija Vaitiekūnas 100.

• Dosnus palikimas Labdaros slaugos namams – nuoširdus aciū Annis Anicetui Prialgauksui savo testamentiniu palikimu skyrusiam Slaugos namams \$10,000 auką. Tai didžiulė parama Labdarai.

• Bingo: nauji Ontario valdžios reikalavimai ne pelno siekiančioms organizacijoms, kurios dalyvauja Bingo žaidimuose reikalauja naujų pertvarkymų. Labdaringi Bingo žaidimai pastoviai vyksta St. Clair ir Old Weston Road patalpose. Labdaros valdyba šiuo metu vykdo įvairius projektus, kad patenkintų valdžios agentūros “Ontario Lottery & Gaming Corporation” reikalavimus. Rengiami reklaminiai skelbimai, skaidrių montažas, brošiūrėlė. Šiame darbe savanoriškai talkina Vita Ramanauskaitė-Renyi. Jai nuoširdus aciū. Taip pat pagaminti uniformai marškinėliai.

• Padėka R. Jonaitienei, padovanojusiai Slaugos namams lietuvių menininkų paveikslų ir M.A. Kušlikienei, padovanojusiai pianiną. **Gabija**

MONTREAL

Aušros Vartų parapija

Dėkojame kun. Raymond Pearson, kuris birželio 29 d. aukojo Mišias.

KLB Montrealio apylinkė ir garbės konsulas Arūnas Staškevičius kviečia visus dalyvauti Juodojo kaspino minėjime šeštadienį, rugpjūčio 23, 6 v.v. mūsų šventovėje.

Klebonas kun. P. Mališka yra išvykęs atostogų nuo birželio 16 d. iki liepos 16 d. Zakristijonas atostogauja nuo birželio 27 d. iki liepos 25 d. Parapijoje dirba Jana Sirusaitė Motivans ir kiti parapijos komiteto nariai. **Inf.**

“Rūtos” klubas, kaip įprasta, ir per vasarą rinksis kiekvieną trečiadienį. Paskutinį mėnesio trečiadienį sveikinami tą mėnesį gimę klubo nariai. Birželio 25 d. pasveikintos Nijolė Bagdžiūnienė ir Kazimiera Krisčiokaitienė. Rimčiausia trečiadienių pramoga – pabendravimas ir Bingo. **DS**

Šv. Kazimiero parapija

Kleb. kun. Paulius Mališka atostogauja iki liepos vidurio.

Šv. Elžbietos draugija švęs 95 metų jubiliejų sekmadienį, rugsėjo 14. VL

ADAMONIS CASTELLI INSURANCES
LABRECQUE, BROUILLETTE, CASTELLI INC.
1001 SHERBROOKE ST.E., SUITE 555, MONTREAL, QUE. H2L 1L3
TEL 514 286 1985 FAX 514 286 1981
Joana Adamonis A.I.B.

LITAS *Montrealio lietuvių kredito unija*

1475, rue De Sève, Montréal (Québec H4E 2A8)

Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

Metinė prenumerata:

\$85 - reguliari (paprasto pašto) • \$135 - reg. (1 klasės pašto)
\$105 - rėmėjo (paprasto pašto) • \$155 - rėmėjo (1 klasės pašto)
Oro paštu į užjūrius – \$185, paprastu paštu – \$105 (Kan. dol.)
JAV: \$105 – reguliari, \$125 – rėmėjo • \$165 - 1 klasės pašto
JAV prenumeratoriai atsiskaito JAV doleriais

Vardas, pavardė.....
Adresas.....
.....
.....
Siunčiu prenumeratą.....dol., auką.....dol.

Laikraščio adresas: TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON, L5C 1T3, Canada
El. paštas: tevzib@rogers.com
Tel.: 905 275-4672 Faksas: 905 275-4364

Norintiems susipažinti TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI siunčiami nemokamai šešias savaites



Šeimos metų ir metinės šventkelionės proga Mišias Kanados kankinių šventovėje (Midland, Ontario), birželio 22 d. aukojo kunigai (iš k.) Vytautas Staškevičius, P. Rudinskas, OP, prel. Jonas Staškevičius, Nerijus Šmerauskas ir Jonas Šileika, OFM Ntr. K. Poškaus